नाशिक महानगरपालिका, नाशिक
राष्ट्रीय फेरीवाल धोरण विभाग

जा/.क्र.राफेधो/वशि/६४/२०२६ **दिनांक : १७/०७/२०२६**

जाहीर सूचना

'तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती' गठीत करणेसाठी दोन व्यावसायिक सदस्य नियुक्तीसाठी पात्रता व विहित अर्हता धारकाकडून अर्ज मागविणेबाबत...

केंद्र शासनाद्वारे पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ दिनांक ०५ मार्च, २०१४ कलम २० (१) व अधिनियमातील कलम ३६ (१) नुसार महाराष्ट्र पथविक्रेता (उपजीविका संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ दिनांक ०३ ऑगस्ट, २०१६ प्रकरण २ नियम क्र. ३ व ४ मधील तरतुदीनुसार नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रासाठी "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" गठीत करण्यात येत आहे. सदर समितीत अध्यक्ष म्हणून दिवाणी न्यायाधीश किंवा न्याय दंडाधिकारी व दोन व्यावसायिक सदस्य असणार आहे. यांचा कालावधी ५ वर्षासाठी राहील.

सदर समितीमध्ये दोन व्यवसायिक सदस्य हे खालील पात्रता धारण करणारी असणे आवश्यक आहे.

पात्रता :-

१) अर्जदाराचे वय ३५ वर्षापेक्षा अधिक व ६२ वर्षापेक्षा कमी असावे.
२) मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची स्नातक पदवी धारण केलेली असावी.
३) स्थानिक प्राधिकरणा मधील १० वर्षाचा कामाचा अनुभव असेल व शासनचा अवर सचिव किंवा तत्सम दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी म्हणुन स्थानिक स्वराज्य संस्थेमध्ये काम केलेले असेल.
४) उमेदवाराची कार्यकुशलता, सचोटी व प्रतिष्ठा चांगली असावी आणि स्थानिक स्वराज्य संस्था/ सार्वजनिक प्रशासन/ सामाजिक कार्य/ पथविक्रेत्यांशी संबंधित विषय हाताळण्याचा अनुभव असावा. तसेच नाशिक मनपा मध्ये काम करणाऱ्या प्राधण्य देण्यात येईल.

अर्जासोबतचे दस्तऐवज :-

१) मान्यता प्राप्त विद्यापीठाची पदवी
२) स्थानिक प्राधिकरणा मधील अनुभव प्रमाणपत्र किंवा नेमणूक पत्र
३) वयाचा पुरावा
४) ओळखपत्र

सूचना :-

- जर उपरोक्त पात्रता धारण करणाऱ्या उमेदवांरामधील अर्जांची संख्या दोन पेक्षा अधिक प्राप्त झाल्यास उमेदवार निवडी बाबातचे सर्व अधिकार मा.आयुक्त सो., नाशिक मनपा यांचे राहतील.
- इच्छुक व पात्र व्यक्तींनी आपला अर्ज आवश्यक कागदपत्रांसह दिनांक २४/०७/२०२६रोजी सांयकाळी ०५:०० वाजेपर्यंत नाशिक महानगरपालिका, राष्ट्रीय फेरीवाला धोरण विभाग, तळमजला, राजीव गांधी भवन, शरणपूर रोड, नाशिक या कार्यालयात सादर करावा.
- उपरोक्त प्रमाणे आवश्यक दस्तऐवजा शिवाय अपूर्ण अर्ज स्विकारला जाणार नाही.
- अर्जाचा नमुना व अधिक माहितीसाठी www.nmc.gov.in या संकेतस्थळावर भेट दयावी.

XXX
उप-आयुक्त(राफेधो)
नाशिक महानगरपालिका, नाशिक

नाशिक महानगरपालिका, नाशिक
राष्ट्रीय फेरीवाल धोरण विभाग

'तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती' मध्ये व्यावसायिक सदस्य म्हणून नियुक्तीसाठीचा अर्ज

१) अर्ज सादर करण्याची दिनांक :_____/०७/२०२६ व वेळ :____:____.

२) अर्जदाराचे पूर्ण नाव : ---

३) जन्म दिनांक : ..../....../.......... ४) वय :- .... वर्ष

५) उच्च शिक्षण : ....

६) एकूण कामाचा अनुभव : .... वर्ष

७) कोणत्या स्थानिक प्राधिकरणात काम केले आहे त्याचे नाव ....

....

....

....

८) अर्जा सोबत खालील दस्तऐवज जोडले आहे का ?

१) मान्यता प्राप्त विद्यापीठाची पदवी	(होय / नाही)
२) स्थानिक प्राधिकरणा मधील अनुभव प्रमाणपत्र/ नेमणूक पत्र	(होय / नाही)
३) वयाचा पुरावा	(होय / नाही)
४) ओळखपत्र	(होय / नाही)
५) जर नाशिक मनपा मध्ये काम केले असल्यास त्याचे पत्र/ आदेश	(होय / नाही)

९) ठिकाण : ....

१०) अर्जदाराचे स्वाक्षरी व नाव : ....

....

पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ आणि महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ मधील तरतुदीस अनुसरुन राज्यातील प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक-बीएमसी-८५२२/प्र.क्र.२५०/नवि-२१

राष्ट्रीय फेरीवाला धोरण, मुख्यालय
आ.क्र. १२८ दि. 22/०६/२०२६
उपआयुक्त (रा.फे.धो.)
नाशिक महानगरपालिका, नाशिक

४ था मजला, मुख्य इमारत, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २८ एप्रिल, २०२६.

वाचा:- १) पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४.
२) महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६.

प्रस्तावना :-

शहरी पथविक्रेत्यांचे नियमन तसेच त्यांना उद्योग धंदे चालविण्याकरिता पोषक वातावरण उपलब्ध करुन देणे, याच बरोबर पथविक्रेत्यांमुळे होणारी गर्दी व आरोग्याची काळजी यांचा समन्वय साधण्याकरीता केंद्र शासनाद्वारे पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ दिनांक ०५ मार्च, २०१४ रोजी लागू करण्यात आलेला आहे. केंद्र शासनाच्या उपरोक्त अधिनियमातील कलम ३६ (१) नुसार महाराष्ट्र शासनाद्वारे महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथविक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ दिनांक ०३ ऑगस्ट, २०१६ रोजी प्रसिद्ध करण्यात आले आहेत. पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम २० आणि महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ मधील प्रकरण २ नियम क्र. ३, ४ व ५ मधील तरतुदींनुसार प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरीता "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती"

स्थापन करणे आवश्यक आहे. तसेच पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम ३४ नुसार राज्य शासनास सर्वसाधारण लेखी किंवा विशेष आदेशाद्वारे, या अधिनियमाखालील त्यांना असलेले अधिकार आणि कार्ये (कलम ३८ अन्वये योजना तयार करण्याचा अधिकार आणि कलम ३६ अन्वये नियम बनवण्याचा अधिकार वगळून), जे आवश्यक वाटतील, ते स्थानिक प्राधिकरणास किंवा नगर विक्रेता समितीस किंवा इतर कोणत्याही अधिकाऱ्यास, त्या आदेशात नमूद केलेल्या अटींच्या अधीन राहून सोपविण्याबाबतचे अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत. त्यानुसार पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम २० आणि महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ मधील प्रकरण २ नियम क्र. ३, ४ व ५ मधील तरतुदीनुसार राज्यातील प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता एक “तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती” स्थापन करण्याबाबत खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात आला आहे.

<u>शासन निर्णय :-</u>

पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम २० आणि महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ मधील प्रकरण २ नियम क्र. ३, ४ व ५ मधील तरतुदींनुसार राज्यातील प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता एक “तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती” स्थापन करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम ३४ नुसार राज्यातील प्रत्येक महानगरपालिकासाठी आणि नगरपरिषद व नगरपंचायतीसाठी एक “तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती” स्थापन करण्याचे अधिकार अनुक्रमे संबंधित आयुक्त, महानगरपालिका आणि संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना याद्वारे प्रदान करण्यात येत आहेत.

३. सदर प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार संबंधित आयुक्त, महानगरपालिका आणि संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी त्यांच्याशी संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाकरिता प्रत्येकी एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन करण्याची कार्यवाही ०३ महिन्यांच्या आत पुर्ण करणे बंधनकारक राहील.

४. राज्यातील प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन करण्यासाठी आयुक्त, महानगरपालिका आणि जिल्हाधिकारी यांच्याशी समन्वय साधण्यासाठी आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांची "समन्वय अधिकारी" म्हणून नियुक्ती करण्यात येत आहे. त्यानुसार आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांनी आयुक्त, महानगरपालिका आणि जिल्हाधिकारी यांच्याकडून स्थानिक प्राधिकरणाकरिता "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन झाल्याबाबतची माहिती प्राप्त करुन त्याबाबतचा एकत्रित अहवाल शासनास सादर करावा.

५. उपरोक्त प्रमाणे अधिकाराचे प्रदान हे अधिनियम, नियम आणि त्याअंतर्गत तयार केलेल्या योजनेच्या तरतुदींचे पालन आणि राज्य शासनाने वेळोवेळी जारी केलेल्या कोणत्याही मार्गदर्शक सूचना या अटींच्या अधीन राहून करण्यात येत आहे.

६. राज्य शासन कोणत्याही वेळी या अधिकाराचे पुनर्विलोकन करण्याचा, त्यात बदल करण्याचा किंवा तो मागे घेण्याचा हक्क राखून ठेवत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२६०४२८१८४५५३६८२५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

VIDYA RAMAPPA HAMPAYYA

Digitally signed by VIDYA RAMAPPA HAMPAYYA
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT, 2.5.4.20=7b40f543d9d95d4cad6707bb7eae1089289d9878b7cb34418f11566e3223ba1, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=A94EF1B631F4673B829AC9ADBEB5B0D0A8D086A7544E3FDF47CD7A011FF7EA40, cn=VIDYA RAMAPPA HAMPAYYA
Date: 2026.04.28 18:47:31 +05'30'

(विद्या हम्पय्या)
शासनाच्या सहसचिव

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.उपमुख्यमंत्री, नगर विकास व गृहनिर्माण यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.उपमुख्यमंत्री, क्रिडा व युवक कल्याण, रा.ऊ.शु, अल्पसंख्याक व औकाफ यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.राज्यमंत्री, नगर विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे सहसचिव, मंत्रालय, मुंबई.

६. मा.महाधिवक्ता, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई.

७. अपर मुख्य सचिव, नगर विकास विभाग, (नवि-१), मंत्रालय, मुंबई.

८. अपर मुख्य सचिव, नगर विकास विभाग, (नवि-२), मंत्रालय, मुंबई.

९. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई.

१०. प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

११.आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई

१२.आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व).

१३.जिल्हाधिकारी (सर्व).

१४.निवडनस्ती (कार्यासन नवि-२१).

महाराष्ट्र शासन
"दीनदयाळ जन आजीविका योजना-(शहरी) (DJAY-S)"
नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय,
७ वा मजला, बेलापूर भवन, CBD बेलापूर, नवी मुंबई - ४०० ६१४
Email: desk10.dma@maharashtra.gov.in

जावक क्र. न.प.प्र./फेरीवाला धोरण/का.१०/२२७७४२१ दि. १९ मे, २०२६

प्रति,
१. मा. जिल्हाधिकारी,
जिल्हाधिकारी कार्यालय (सर्व).
२. मा. आयुक्त,
महानगरपालिका (सर्व).

राष्ट्रीय फेरीवाला धोरण, मुख्यालय
आ.क्र. १२८ दि. २२/०६/२०२६
उपआयुक्त (रा.फे.धो.)
नाशिक महानगरपालिका, नाशिक

विषय : मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशान्वये तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती स्थापन करणेबाबत.

संदर्भ : १. मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी रिट याचिका क्र.३८९०/२०२१ मध्ये दि.२६ मार्च, २०२६ व. दि. २० एप्रिल, २०२६ रोजी दिलेले आदेश.
२. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. बीएमसी-८५२२/प्र.क्र. २५०/नवि-२१, दि. २८ एप्रिल, २०२६

महोदय/महोदया,

उपरोक्त विषयांकित प्रकरणी आपणाला विनंतीपूर्वक कळविण्यात येते की, केंद्र शासनाद्वारे **पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ दिनांक ०५ मार्च, २०१४** रोजी लागू करण्यात आलेला आहे. केंद्र शासनाच्या उपरोक्त अधिनियमातील कलम ३६ (१) नुसार महाराष्ट्र शासनाद्वारे **महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथविक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ दिनांक ०३ ऑगस्ट, २०१६** रोजी प्रसिद्ध करण्यात आले आहेत. पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे **कलम २०** आणि महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ मधील **प्रकरण २ नियम क्र. ३, ४** मधील तरतुदींनुसार प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरीता **"तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती"** स्थापन करणेबाबत नमूद केले ते खालीलप्रमाणे :

३. तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती घटित करणे. (१) प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता, अधिनियमाच्या कलम २० च्या पोट-कलम (१) अन्वये शासनाने घटित केलेली एक तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती असेल आणि ती अध्यक्ष म्हणून दिवाणी

न्यायाधीश किया न्यायदंडाधिकारी असलेली व्यक्ती व सदस्य म्हणून इतर दोन व्यावसायिक यांनी मिळून बनलेली असेल.

(२) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीच्या अध्यक्षाचा व सदस्यांचा पदावधी पाच वर्षे इतका असेल.

४. तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीमध्ये सदस्य म्हणून नियुक्तीसाठीची अर्हता व अनुभव. एखादी व्यक्ती जर,-

(एक) पस्तीस वर्षांहून अधिक वयाची असेल परंतु पासष्ट वर्षांपेक्षा अधिक वयाची नसेल;

(दोन) मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची स्नातक पदवी धारण करीत असेल;

(तीन) तिला स्थानिक प्राधिकरणामधील कामाचा अनुभव असेल व शासनाचा अवर सचिव किंवा तत्सम दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी म्हणून स्थानिक स्वराज्य संस्थेमध्ये तिने काम केलेले असेल; आणि

(चार) कार्यकुशलता, सचोटी व प्रतिष्ठा असलेली व्यक्ती असेल आणि सामाजिक कार्यामधील अथवा पथ विक्रेत्यांशी किवा सार्वजनिक कामांशी किंवा नागरी वा सार्वजनिक प्रशासनाशी संबंधित समस्या हाताळण्याचे किमान दहा वर्षांचे पर्याप्त ज्ञान वा अनुभव असलेली असेल, अशी व्यक्ती, तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीमध्ये सदस्य म्हणून नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असेल.

संदर्भिय क्र.२ शासन निर्णयान्वये, **पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम ३४ नुसार** राज्य शासनास सर्वसाधारण लेखी किंवा विशेष आदेशाद्वारे, या अधिनियमाखालील त्यांना असलेले अधिकार आणि कार्ये (कलम ३८ अन्वये योजना तयार करण्याचा अधिकार आणि कलम ३६ अन्वये नियम बनवण्याचा अधिकार वगळून), जे आवश्यक वाटतील, ते स्थानिक प्राधिकरणास किंवा नगर विक्रेता समितीस किंवा इतर कोणत्याही अधिकाऱ्यास, त्या आदेशात नमूद केलेल्या अटींच्या अधीन राहून **सोपविण्याबाबतचे अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत.** पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम ३४ नुसार राज्यातील **प्रत्येक महानगरपालिकासाठी आणि नगरपरिषद व नगरपंचायतीसाठी एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन** करण्याचे अधिकार अनुक्रमे संबंधित **आयुक्त, महानगरपालिका** आणि संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना उपरोक्त शासन निर्णय दि. २८ एप्रिल, २०२६ अन्वये प्रदान करण्यात आले आहेत. सदर "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन करण्याची **कार्यवाही ०३ महिन्यांच्या पूर्ण करणे आवश्यक आहे.**

राज्यातील प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन करण्यासाठी **आयुक्त, महानगरपालिका** आणि जिल्हाधिकारी यांच्याशी समन्वय साधण्यासाठी **आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांची "समन्वय अधिकारी"** म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यानुसार आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांनी आयुक्त, महानगरपालिका आणि जिल्हाधिकारी यांच्याकडून स्थानिक प्राधिकरणाकरिता "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय

समिती स्थापन झाल्याबाबतची माहिती प्राप्त करुन त्याबाबतचा एकत्रित अहवाल शासनास सादर करण्याबाबत उपरोक्त शासन निर्णयात नमूद आहे.

आपल्या स्तरावरून संबंधित विषयाचे काम पाहणाऱ्या अधिकाऱ्यांना **प्रत्येक महानगरपालिकासाठी आणि नगरपरिषद/नगरपंचायतीसाठी एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती"** स्थापन करण्याची कार्यवाही पुढील १ महिन्यात करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल संचालनालयास सादर करणेबाबत सूचित करावे, ही विनंती.

आपला,

SHANKAR BABAN GORE

Digitally signed by SHANKAR BABAN GORE
Date: 2026.05.19 13:32:20 +05'30'

(शंकर गोरे)

सह आयुक्त

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय

प्रत: माहितीस्तव व कार्यवाहीस्तव-

१) विभागीय सह आयुक्त ,नगर परिषद प्रशासन शाखा, (सर्व).

२) मुख्याधिकारी, नगरपरिषद/नगरपंचायत (सर्व).

महाराष्ट्र शासन
“दीनदयाळ जन आजीविका योजना-(शहरी) (DJAY-S)”
नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय,
७ वा मजला, बेलापूर भवन, CBD बेलापूर, नवी मुंबई - ४०० ६१४
Email: desk10.dma@maharashtra.gov.in

जावक क्र. न.प.प्र./फेरीवाला धोरण/का.१०/२२७७४२१ दि. १९ मे, २०२६

प्रति,

१. मा. जिल्हाधिकारी,
   जिल्हाधिकारी कार्यालय (सर्व).
२. मा. आयुक्त,
   महानगरपालिका (सर्व).

विषय : मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशान्वये तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती स्थापन करणेबाबत.

संदर्भ : १. मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी रिट याचिका क्र.३८९०/२०२१ मध्ये दि.२६ मार्च, २०२६ व. दि. २० एप्रिल, २०२६ रोजी दिलेले आदेश.
२. नगर विकास विभाग, शासन निर्णय क्र. बीएमसी-८५२२/प्र.क्र. २५०/नवि-२१, दि. २८ एप्रिल, २०२६

महोदय/महोदया,

उपरोक्त विषयांकित प्रकरणी आपणाला विनंतीपूर्वक कळविण्यात येते की, केंद्र शासनाद्वारे **पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ दिनांक ०५ मार्च, २०१४** रोजी लागू करण्यात आलेला आहे. केंद्र शासनाच्या उपरोक्त अधिनियमातील कलम ३६ (१) नुसार महाराष्ट्र शासनाद्वारे **महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथविक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ दिनांक ०३ ऑगस्ट, २०१६** रोजी प्रसिद्ध करण्यात आले आहेत. पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे **कलम २०** आणि महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) (महाराष्ट्र) नियम, २०१६ मधील **प्रकरण २ नियम क्र. ३, ४** मधील तरतुदींनुसार प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरीता **"तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती"** स्थापन करणेबाबत नमूद केले ते खालीलप्रमाणे :

३. तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती घटित करणे. (१) प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता, अधिनियमाच्या कलम २० व्या पोट-कलम (१) अन्वये शासनाने घटित केलेली एक तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती असेल आणि ती अध्यक्ष म्हणून दिवाणी

न्यायाधीश किया न्यायदंडाधिकारी असलेली व्यक्ती व सदस्य म्हणून इतर दोन व्यावसायिक यांनी मिळून बनलेली असेल.

(२) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीच्या अध्यक्षाचा व सदस्यांचा पदावधी पाच वर्षे इतका असेल.

४. तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीमध्ये सदस्य म्हणून नियुक्तीसाठीची अर्हता व अनुभव. एखादी व्यक्ती जर,-

(एक) पस्तीस वर्षांहून अधिक वयाची असेल परंतु पासष्ट वर्षांपेक्षा अधिक वयाची नसेल;

(दोन) मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची स्नातक पदवी धारण करीत असेल;

(तीन) तिला स्थानिक प्राधिकरणामधील कामाचा अनुभव असेल व शासनाचा अवर सचिव किंवा तत्सम दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी म्हणून स्थानिक स्वराज्य संस्थेमध्ये तिने काम केलेले असेल; आणि

(चार) कार्यकुशलता, सचोटी व प्रतिष्ठा असलेली व्यक्ती असेल आणि सामाजिक कार्यामधील अथवा पथ विक्रेत्यांशी किवा सार्वजनिक कामांशी किंवा नागरी वा सार्वजनिक प्रशासनाशी संबंधित समस्या हाताळण्याचे किमान दहा वर्षांचे पर्याप्त ज्ञान वा अनुभव असलेली असेल, अशी व्यक्ती, तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीमध्ये सदस्य म्हणून नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असेल.

संदर्भिय क्र.२ शासन निर्णयान्वये, **पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम ३४ नुसार** राज्य शासनास सर्वसाधारण लेखी किंवा विशेष आदेशाद्वारे, या अधिनियमाखालील त्यांना असलेले अधिकार आणि कार्ये (कलम ३८ अन्वये योजना तयार करण्याचा अधिकार आणि कलम ३६ अन्वये नियम बनवण्याचा अधिकार वगळून), जे आवश्यक वाटतील, ते स्थानिक प्राधिकरणास किंवा नगर विक्रेता समितीस किंवा इतर कोणत्याही अधिकाऱ्यास, त्या आदेशात नमूद केलेल्या अटींच्या अधीन राहून **सोपविण्याबाबतचे अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत.** पथविक्रेता (उपजीविकेचे संरक्षण आणि पथविक्री विनियमन) अधिनियम-२०१४ चे कलम ३४ नुसार राज्यातील **प्रत्येक महानगरपालिकासाठी आणि नगरपरिषद व नगरपंचायतीसाठी एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती"** स्थापन करण्याचे अधिकार अनुक्रमे संबंधित आयुक्त, महानगरपालिका आणि संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी यांना उपरोक्त शासन निर्णय दि. २८ एप्रिल, २०२६ अन्वये प्रदान करण्यात आले आहेत. सदर "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन करण्याची **कार्यवाही ०३ महिन्यांच्या** पूर्ण करणे आवश्यक आहे.

राज्यातील प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती" स्थापन करण्यासाठी आयुक्त, महानगरपालिका आणि जिल्हाधिकारी यांच्याशी समन्वय साधण्यासाठी **आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांची "समन्वय अधिकारी"** म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. त्यानुसार आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई यांनी आयुक्त, महानगरपालिका आणि जिल्हाधिकारी यांच्याकडून स्थानिक प्राधिकरणाकरिता "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय

समिती स्थापन झाल्याबाबतची माहिती प्राप्त करुन त्याबाबतचा एकत्रित अहवाल शासनास सादर करण्याबाबत उपरोक्त शासन निर्णयात नमूद आहे.

आपल्या स्तरावरून संबंधित विषयाचे काम पाहणाऱ्या अधिकाऱ्यांना **प्रत्येक महानगरपालिकासाठी आणि नगरपरिषद/नगरपंचायतीसाठी एक "तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती"** स्थापन करण्याची कार्यवाही पुढील १ महिन्यात करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल संचालनालयास सादर करणेबाबत सूचित करावे, ही विनंती.

आपला,

SHANKAR BABAN GORE

Digitally signed by SHANKAR BABAN GORE
Date: 2026.05.19 13:32:20 +05'30'

(शंकर गोरे)

सह आयुक्त

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय

प्रत: माहितीस्तव व कार्यवाहीस्तव-

१) विभागीय सह आयुक्त ,नगर परिषद प्रशासन शाखा, (सर्व).

२) मुख्याधिकारी, नगरपरिषद/नगरपंचायत (सर्व).

RNI No. MAHBIL /2009/31733
Reg. No. MCS/173/2016-18

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-अ

वर्ष २, अंक ७३]   बुधवार, ऑगस्ट ३, २०१६/श्रावण १२, शके १९३८   [पृष्ठे ४७, किंमत : रुपये १५.००

असाधारण क्रमांक ११६

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमांन्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

नगरविकास विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय , मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३ ऑगस्ट २०१६

अधिसूचना

पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) अधिनियम, २०१४.

क्रमांक राफेधो. २०१४/प्र.क्र. ४०३/नवि-१४.— ज्याअर्थी, महाराष्ट्र शासनाने ; **महाराष्ट्र शासन राजपत्र,** असाधारण, भाग चार-अ, दिनांक ७ ऑक्टोबर २०१५ रोजी प्रसिद्ध केलेल्या शासकीय अधिसूचना, नगरविकास विभाग क्रमांक एनएचपी. २०१४/प्र. क्र. ४०३/नवि-३४, दिनांक ७ ऑक्टोबर २०१५ द्वारे राज्यातील स्थानिक प्राधिकरणाच्या क्षेत्रातील फेरीवाल्यांचे विनियमन व नियंत्रण करण्याच्या उद्देशाने, पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) अधिनियम, २०१४ (२०१४ चा ७) याच्या कलम ३६ च्या पोट-कलम (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून नियम करण्याचा आपला उद्देश जाहीर केलेला आहे;

आणि ज्याअर्थी, उक्त अधिसूचनेमध्ये नमूद केलेल्या कालावधीच्या आत त्या अधिसूचनेस अनुसरून प्राप्त झालेल्या हरकती व सूचनांवर शासनाने विचार केलेला आहे;

त्याअर्थी, आता पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) अधिनियम, २०१४ (२०१४ चा ७) याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, महाराष्ट्र राज्यातील स्थानिक प्राधिकरणांच्या क्षेत्रातील फेरीवाल्यांचे विनियमन व नियंत्रण करण्याकरिता पूर्व प्रसिद्धीनंतर पुढील नियम करीत आहे :—

प्रकरण एक

प्रारंभिक

१. **संक्षिप्त नाव.—** या नियमांना, महाराष्ट्र पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन)(महाराष्ट्र) नियम, २०१६ असे म्हणावे.

२. **व्याख्या.—** या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

(क) " अधिनियम " याचा अर्थ, पथ विक्रेता (उपजीविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) अधिनियम, २०१४ (२०१४ चा ७), असा आहे;

(ख) " मुख्याधिकारी " याचा अर्थ, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महा. ४०) याच्या तरतुदींन्वये स्थापन केलेल्या नगरपरिषदेचा किंवा यथास्थिति नगरपंचायतीचा मुख्याधिकारी, असा आहे आणि त्यामध्ये अपर मुख्याधिकारी व सहायक मुख्याधिकारी यांचा अंतर्भाव असेल;

(ग) " नमुना " याचा अर्थ, या नियमांसोबत जोडलेला नमुना, असा आहे;

(घ) " तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती " याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम २० च्या पोट–कलम (१) अन्वये घटित केलेली समिती, असा आहे;

(ङ) " शासन " याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासन, असा आहे;

(च) " स्थानिक प्राधिकरण " याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम (२) च्या पोट-कलम (१) च्या खंड (ग) अन्वये व्याख्या केलेले स्थानिक प्राधिकरण, असा आहे;

(छ) " महानगरपालिका आयुक्त " याचा अर्थ, मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, (१८८८ चा ३) आणि महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, (१९४९ चा ५९) याच्या तरतुदीन्वये महाराष्ट्र शासनाने नियुक्त केलेला अधिकारी, असा आहे आणि " आयुक्त " यामध्ये महानगरपालिका अपर आयुक्त, महानगरपालिका उपायुक्त व महानगरपालिका सहायक आयुक्त यांचा अंतर्भाव असेल.

(ज) " अनुसूची " याचा अर्थ, या नियमांसोबत किंवा यथास्थिति अधिनियमासोबत जोडलेली अनुसूची, असा आहे;

(झ) " योजना " याचा अर्थ, शासनाने अधिनियमाच्या कलम ३८ अन्वये तयार केलेली योजना, असा आहे;

(ञ) या नियमांमध्ये वापरलेले, परंतु विनिर्दिष्टपणे व्याख्या न केलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांना अधिनियमामध्ये जो अर्थ नेमून दिलेला असेल तोच अर्थ असेल.

प्रकरण दोन

विवाद निवारण यंत्रणा

३. **तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती घटित करणे.—** (१) प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकरिता, अधिनियमाच्या कलम २० च्या पोट-कलम (१) अन्वये शासनाने घटित केलेली एक तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती असेल आणि ती अध्यक्ष म्हणून दिवाणी न्यायाधीश किंवा न्यायदंडाधिकारी असलेली व्यक्ती व सदस्य म्हणून इतर दोन व्यावसायिक यांनी मिळून बनलेली असेल.

(२) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीच्या अध्यक्षाचा व सदस्यांचा पदावधी पाच वर्षे इतका असेल.

४. **तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीमध्ये सदस्य म्हणून नियुक्तीसाठीची अर्हता व अनुभव.—**एखादी व्यक्ती जर,—

(एक) पस्तीस वर्षांहून अधिक वयाची असेल परंतु पासष्ट वर्षापेक्षा अधिक वयाची नसेल;

(दोन) मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची स्नातक पदवी धारण करीत असेल;

(तीन) तिला स्थानिक प्राधिकरणामधील कामाचा अनुभव असेल व शासनाचा अवर सचिव किंवा तत्सम दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी म्हणून स्थानिक स्वराज्य संस्थेमध्ये तिने काम केलेले असेल; आणि

(चार) कार्यकुशलता, सचोटी व प्रतिष्ठा असलेली व्यक्ती असेल आणि सामाजिक कार्यामधील अथवा पथ विक्रेत्यांशी किंवा सार्वजनिक कामांशी किंवा नागरी वा सार्वजनिक प्रशासनाशी संबंधित समस्या हाताळण्याचे किमान दहा वर्षांचे पर्याप्त ज्ञान वा अनुभव असलेली असेल, अशी व्यक्ती, तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीमध्ये सदस्य म्हणून नियुक्ती केली जाण्यास पात्र असेल.

५. **तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीचा अध्यक्ष व सदस्य यांचे वेतन व इतर भत्ते आणि अटी व शर्ती.—** (१) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीच्या अध्यक्षास व सदस्यांस, शासन वेळोवेळी अधिसूचित करील असे वेतन, भत्ते व इतर परिलब्धी मिळतील.

(२) जर तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीचा अध्यक्ष व सदस्य,—

(एक) नादार असल्याचा निर्णय दिलेला असेल; किंवा

(दोन) शासनाच्या मते ज्यामध्ये नैतिक अध:पात अंतर्भूत आहे अशा अपराधाबद्दल दोषी ठरवलेला असेल; किंवा

(तीन) अध्यक्ष किंवा यथास्थिति सदस्य म्हणून काम करण्यास शारीरिक अथवा मानसिकदृष्ट्या अक्षम झालेला असेल; किंवा

(चार) असे इतर आर्थिक लाभ मिळविले असतील जेणेकरून असा अध्यक्ष किंवा, यथास्थिति, सदस्य म्हणून त्याच्या कार्यावर बाधकरीतीने परिणाम होण्याची शक्यता असेल; किंवा

(पाच) त्याच्या पदाचा अशा रीतीने दुरुपयोग केला आहे की त्यामुळे त्याचे पदावर पुढे चालू राहिल्याने सार्वजनिक हितास बाधा पोहचत असेल, तर शासन त्याला पदावरून दूर करील:

परंतु, शासन याबाबतीत विनिर्दिष्ट करील अशा कार्यपद्धतीनुसार, शासनाने चौकशी केल्याशिवाय, पोट–नियम (२) च्या खंड (चार) व (पाच) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या कारणांवरून अध्यक्ष किंवा सदस्य याला त्याच्या पदावरून काढून टाकण्यात येणार नाही.

(३) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीचा अध्यक्ष व सदस्य यांच्या सेवेच्या अटी व शर्ती यामध्ये त्याच्या पदावधीमध्ये त्याला अहितकारक ठरतील अशा रीतीने बदल केला जाणार नाही.

(४) स्थानिक प्राधिकरण, तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीला कर्मचारीवर्ग, कार्यालयासाठी जागा व इतर आवश्यक सोयीसुविधा पुरवील.

६. **तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीकडे अर्ज करण्याचा नमुना व रीत.—** (१) अधिनियमाच्या कलम २० च्या पोट–कलम (२) अन्वये तक्रार निवारण किंवा विवाद निर्णयासाठीचा प्रत्येक अर्ज नमुना " अ " मध्ये असेल.

(२) अर्जदार, अर्जावर स्वाक्षरी करील आणि अर्ज तो व्यक्तिशः किंवा त्याने प्राधिकृत केलेल्या प्रतिनिधीमार्फत तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीकडे किंवा उक्त समितीने याबाबत प्राधिकृत केले असेल अशा इतर व्यक्तीकडे सादर करील.

(३) शंभर रुपये इतक्या फी सहित अर्ज तीन संचांत दाखल करण्यात येईल.

(४) ज्याच्या विरोधात अर्ज केला आहे अशा आदेशाची किंवा नोटिशीची प्रत, कोणतीही असल्यास, आणि इतर संबंधित कागदपत्रे अर्जासोबत जोडण्यात येतील.

(५) तक्रार किंवा विवादास कारणीभूत ठरणारी कोणतीही घटना घडल्याच्या किंवा आदेशाच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत असा अर्ज पथ विक्रेत्याद्वारे सादर करण्यात येईल:

परंतु, अर्जदारास, विहित वेळेत अर्ज दाखल करण्यापासून पुरेशा कारणाने प्रतिबंध केला होता अशी जर तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीची खात्री पटली असेल तर ती समिती असा उशीर क्षमापित करील.

७. **अर्जाच्या पडताळणीची रीत व चौकशी.—** (१) तक्रार निवारणासाठीच्या प्रत्येक अर्जाची, तो प्राप्त झाल्यानंतर, तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीने याबाबतीत प्राधिकृत केलेल्या व्यक्तीद्वारे, या प्रयोजनासाठी ठेवावयाच्या नोंदवहीमध्ये यथानुक्रमे नोंद घेण्यात येईल व त्याला क्रमांक देण्यात येईल.

(२) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीने याबाबतीत प्राधिकृत केलेली व्यक्ती , अर्जाची नोंदवहीत नोंद केल्यानंतर तो अर्ज समितीसमोर ठेवील.

(३) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांहून उशिराचा नसेल असा दिनांक अर्जाच्या सुनावणीसाठी निश्चित करील आणि संबंधित पक्षकारांना सुनावणीची नोटीस निर्गमित करील किंवा निर्गमित करण्याची व्यवस्था करील.

(४) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती, पोट-नियम (३) अन्वये नोटीस निर्गमित करताना, उत्तरवादीस लेखी निवेदन सादर करण्याचा आदेश देईल आणि नोटिशीमध्ये तशा स्वरूपाच्या निवेदनाचा अंतर्भाव असेल.

(५) सुनावणीसाठी अशा रीतीने निश्चित केलेल्या दिनांकास, तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती, कोणताही दोष असल्यास तो दूर करण्यासाठी; किंवा ती विनिर्दिष्ट करील अशा कालावधीत तिला योग्य व उचित वाटेल असे संबंधित अभिलेख किंवा अशी इतर कागदपत्रे किंवा पुरावा सादर करण्यासाठी अर्जदाराला आदेश देईल.

(६) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती, संबंधितांचे म्हणणे ऐकून घेतल्यानंतर आणि प्रकरणाचे अभिलेख तपासल्यानंतर, अर्जावर निर्णय घेईल आणि अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत त्यासाठीची कारणे नोंदवून त्यास योग्य वाटेल असा आदेश देईल :

परंतु, अंतरिम सहाय्य देण्यात यावे, अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल समितीची खात्री पटली तर, समिती, अशा प्रकरणाच्या निष्कर्षापर्यंत किंवा पुढील आदेशापर्यंत, तिला आवश्यक वाटेल असा अंतरिम आदेश देईल.

(७) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती पक्षकारांदरम्यान समझोत्याची शक्यताही तपासून पाहील आणि जर पक्षकार समझोत्यासाठी येत असतील तर समिती, समझोता नोंदवील, जो पक्षकार किंवा प्राधिकृत प्रतिनिधी किंवा अधिकारी यांच्याद्वारे स्वाक्षरित करण्यात येईल आणि अशा समझोत्यानुसार अर्ज निकाली काढण्यात येईल.

(८) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती, जेथे,—

(क) अर्ज निनावी आहे किंवा त्यात सर्वसाधारण व अस्पष्ट अभिकथनांचा अंतर्भाव आहे;

(ख) कोणत्याही न्यायालयात, न्यायाधिकरणात किंवा न्यायिक किंवा न्यायिकवत प्राधिकाऱ्याकडे प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे;

(ग) प्रकरण अधिनियमाच्या कक्षेबाहेर आहे;

(घ) अर्जदारास अर्ज दाखल करण्यासाठी उपस्थित राहण्याचा कोणताही अधिकार (*Locus Standi*) नाही,

तेथे असा अर्ज विचारार्थ स्वीकारणार नाही.

प्रकरण तीन

अपिले

८. **तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीच्या आदेशाविरुद्ध किंवा निर्णयाविरुद्ध अपील.—** (१) पीडित व्यक्तीस, तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीच्या आदेशाविरुद्ध किंवा निर्णयाविरुद्ध अपील, असा आदेश किंवा निर्णय मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत नमुना "ब" मध्ये संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाने घटीत केलेल्या अपील प्राधिकरणाकडे दाखल करता येईल. हे अपील प्राधिकरण, अध्यक्षपदीय व्यक्ती म्हणून महापौर किंवा यथास्थिति; अध्यक्ष आणि सर्वसदस्यीय बैठकीत ठरवलेले स्थानिक प्राधिकरणाचे इतर दोन सदस्य यांनी मिळून बनलेले असेल :

परंतु, अर्जदारास विहित वेळेत अर्ज दाखल करण्यास पुरेशा कारणाने प्रतिबंध झाला होता, अशी जर अपील प्राधिकरणाची खात्री पटली तर त्याला असा उशीर क्षमापित करता येईल.

(२) अपील निवेदनाच्या स्वरूपात असेल आणि ते अपीलकर्त्याकडून स्वाक्षरित करेल आणि त्याने स्वतः किंवा त्याने प्राधिकृत केलेल्या प्रतिनिधीमार्फत संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाला ते सादर केलेले असेल.

(३) ज्या आदेशाविरुद्ध अपील दाखल केले आहे तो मूळ आदेश किंवा त्या आदेशाची प्रमाणित प्रत कोणतीही असल्यास अपिलाच्या निवेदनाबरोबर जोडावी.

(४) दोनशे रुपये इतक्या फी सहित अपील तीन संचांत दाखल करण्यात येईल.

(५) पोचपावतीसह त्या अपिलाची प्रत उत्तरवादीवर बजावली असल्याखेरीज असे कोणतेही अपील विचारार्थ स्वीकारले जाणार नाही.

९. **नगर पथ विक्रेता समितीच्या निर्णयाविरूद्ध अपील.—** (१) अधिनियमाच्या कलम ६ अन्वये विक्री प्रमाणपत्र देण्यासंबंधातील किंवा अधिनियमाच्या कलम १० अन्वये विक्री प्रमाणपत्र रद्द करणे किंवा निलंबित करणे या संबंधातील नगर पथ विक्रेता समितीच्या कोणत्याही निर्णयाविरुद्धचे, अपील असा आदेश किंवा निर्णय मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाने घटित केलेल्या तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीकडे अधिनियमाच्या कलम ११ अन्वये दाखल करता येईल. हे अपील प्राधिकरण अध्यक्षपदीय व्यक्ती म्हणून महापौर किंवा यथास्थिती अध्यक्ष आणि सर्वसदस्यीय बैठकीत ठरवलेले स्थानिक प्राधिकरणाचे इतर दोन सदस्य यांनी मिळून बनलेले असेल :

परंतु, अपीलकर्त्यास विहित वेळेत अपील दाखल करण्यास पुरेशा कारणाने प्रतिबंध झाला होता, अशी जर अपील प्राधिकाऱ्याची खात्री पटली तर, तो असा उशीर क्षमापित करील :

परंतु आणखी असे की, अध्यक्षाच्या अनुपस्थितीत, अध्यक्षाने पदनिर्देशित केलेला कोणताही एक सदस्य अपील प्राधिकरणाच्या बैठकीचे अध्यक्षस्थान भूषवील.

(२) अपील नमुना "ग" मधील निवेदनाच्या स्वरूपात असावे व अपीलकर्त्याद्वारे स्वाक्षरीत असावे आणि ते त्याने स्वतः किंवा त्याच्याद्वारे प्राधिकृत प्रतिनिधीद्वारे सादर करावे.

(३) अपिलाच्या निवेदनासोबत, ज्या आदेशाविरूद्ध अपील दाखल करण्यात आले आहे, त्याची मूळ प्रत किंवा प्रमाणित प्रत जोडण्यात यावी.

(४) रुपये दोनशे इतक्या फी सहित अपील तीन संचात दाखल करण्यात यावे.

(५) अधिस्वीकृतीसह, उत्तरवादीवर अशा अपिलाची प्रत बजावण्यात आल्याखेरीज कोणतेही असे अपील विचारार्थ घेतले जाणार नाही.

१०. **स्थानिक प्राधिकरणाद्वारे अपील निकालात काढण्याची पद्धती.—**

(१) संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाने या संदर्भात प्राधिकृत केलेला अधिकारी किंवा व्यक्ती, संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाने या प्रयोजनार्थ तयार केलेल्या नोंदवहीत, अपील ज्या तारखेला सादर झाले, त्या तारखेसह अपिलाची नोंद घेईल.

(२) संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाने स्थापन केलेल्या अपील प्राधिकरणासमोर अपील सादर करण्यात येईल, ते प्राधिकरण अपिलाच्या सुनावणीची तारीख निश्चित करेल, जी अपील दाखल केल्याच्या तारखेपासून तीस दिवसाच्या पुढची असणार नाही, आणि संबंधितावर सुनावणीची नोटीस बजावण्यात येईल.

(३) अपील प्राधिकरण, संबंधितांद्वारे त्याच्या पुढे सादर करण्यात आलेल्या सादरीकरणाच्या आधारावर आणि प्रकरणाच्या अभिलेखाच्या आधारावर, स्थानिक प्राधिकरणाद्वारे अपील स्वीकारल्याच्या तारखेच्या साठ दिवसाच्या आत, लेखी कारणांची नोंद घेऊन, त्याला योग्य वाटेल असा आदेश जारी करेल.

प्रकरण चार

नगर पथ विक्रेता समिती

११. **नगर पथ विक्रेता समितीची रचना :—** (१) प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणात, शासन एक नगर पथ विक्रेता समिती घटित करील :

परंतु, शासन त्यास योग्य वाटल्यास, संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाच्या विनंती वरून, स्थानिक प्राधिकरणात, विभाग किंवा प्रभागांसाठी, त्यांच्या अधिकारिता विनिर्दिष्ट केल्यानंतर, एकापेक्षा जास्त नगर पथ विक्रेता समिती घटित करण्यासाठी तरतूद करेल.

(२) महानगरपालिका क्षेत्रासाठी नगर पथ विक्रेता समितीची रचना, पुढीलप्रमाणे असेल :—

अ. क्र.	शासकीय विभाग आणि इतर मंडळे	सदस्य संख्या
(१)	(२)	(३)
क.	**शासकीय विभाग**	
	(एक) महानगरपालिका आयुक्त—अध्यक्ष	०१
	(दोन) पोलीस आयुक्त किंवा पोलीस अधीक्षक	०१
	(तीन) विशेष नियोजन प्राधिकरणाचे कार्यकारी प्रमुख किंवा प्रतिनिधी	०१
	(चार) पोलीस सहआयुक्त किंवा पोलीस उप अधीक्षक/सहायक पोलीस अधीक्षक (वाहतूक–प्रभारी अधिकारी)	०१
	(पाच) कार्यकारी आरोग्य अधिकारी किंवा मुख्य वैद्यकीय अधिकारी	०१
ख.	**इतर मंडळे**	
	(एक) पथ विक्रेते (यापैकी अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग, अल्पसंख्याक आणि विकलांग व्यक्ती) यांच्या योग्य प्रतिनिधित्वासह एक तृतीयांश महिला विक्रेत्या असतील)	०८
	(दोन) अशासकीय संघटना आणि समुदाय आधारित संघटना	०२
	(तीन) निवासी कल्याण संघ	०२
	(चार) व्यापारी संघाचा प्रतिनिधी	०१
	(पाच) पणन संघाचा प्रतिनिधी	०१
	(सहा) अग्रणी बँकेचा प्रतिनिधी	०१
	एकूण . .	**२०**

(३) नगरपरिषद किंवा नगरपंचायत क्षेत्रासाठी नगर पथ विक्रेता समितीची रचना, पुढीलप्रमाणे असेल :—

अ. क्र.	शासकीय विभाग आणि इतर मंडळे	सदस्य संख्या
(१)	(२)	(३)
क.	**शासकीय विभाग**	
	(एक) मुख्याधिकारी – अध्यक्ष	०१
	(दोन) पोलीस ठाण्याचा प्रभारी	०१
	(तीन) स्थानिक प्रभारी वाहतूक पोलीस	०१
	(चार) वैद्यकीय आरोग्य अधिकारी	०१
	(पाच विशेष नियोजन प्राधिकरणाचा प्रतिनिधी (प्रकरणपरत्वे)	०१
ख.	**इतर मंडळे**	
	(एक) पथ विक्रेते (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग, अल्पसंख्याक आणि विकलांग व्यक्ती) यांच्या योग्य प्रतिनिधित्वासह एक तृतीयांश महिला विक्रेत्या असतील)	०८
	(दोन) अशासकीय संघटना आणि समुदाय आधारित संघटना	०२
	(तीन) निवासी कल्याण संघ	०२
	(चार) व्यापारी संघाचा प्रतिनिधी	०१
	(पाच) पणन संघाचा प्रतिनिधी	०१
	(सहा) अग्रणी बँकेचा प्रतिनिधी	०१
	एकूण . .	**२०**

(४) पुढील संवर्गातून, महानगरपालिका आयुक्त किंवा मुख्याधिकारी, यथास्थिति, नगर पथ विक्रेता समितीवर नामनिर्देशानासाठी इच्छुक व्यक्तीकडून अर्ज मागविल,—

(क) अशासकीय संघटना;

(ख) समुदाय आधारित संघटना;

(ग) निवासी कल्याण संघ;

(घ) व्यापारी संघ;

(ङ) पणन संघ;

परंतु, नियम १२ मध्ये घालून देण्यात आलेल्या निकषाच्या आधारावर अशासकीय संघटना किंवा समुदाय आधारित संघटना किंवा निवासी कल्याण संघाचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या सदस्याचे नामनिर्देशन करण्यात येईल, त्यांना किमान दोन स्थानिक वर्तमानपत्रात प्रसिद्धी देण्यात येईल आणि मुख्यालय व सर्व प्रभागाच्या सूचना फलकावर ते प्रसिद्ध करण्यात येईल. स्थानिक प्राधिकरणाच्या संकेत स्थळावर सुद्धा त्याला प्रसिद्धी देण्यात येईल.

(५) अशी नोटीस शेवटी प्रसिद्ध झाल्याच्या तारखेपासून पंधरा दिवसाच्या आत अर्ज स्वीकारण्यात येतील.

१२. **नगर पथ विक्रेता समितीच्या नामनिर्देशित सद्स्यासाठीची किमान अर्हता.—** (१) संघटनेची किंवा संघाची, नियम ११ च्या उप–नियम (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे क्षेत्रातील सक्षम प्राधिकरणाकडे नोंदणी केलेली असावी.

(२) संघटना किंवा संघ, मागील तीन वर्षांचे सक्षम प्राधिकरणाकडून तयार करण्यात आलेले लेखापरीक्षा अहवाल सादर करील.

(३) संघटनेस किंवा संघास स्थानिक प्राधिकरणाने काळ्या यादीत टाकलेले नसावे.

(४) संघटना किंवा संघ त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्यान्वये सिद्धदोषी असणार नाहीत.

(५) संघटना किंवा संघ यांना, त्यांनी सक्षम प्रधिकरणाकडे नोंदणी केल्याच्या त्यांच्या प्रवर्गामधील कामाचा किमान पाच वर्षाचा अनुभव असावा.

१३. **नगर पथ विक्रेता समिती सदस्यांची निवड.—** (१) जेव्हा जेव्हा अधिक अर्ज प्राप्त होतील तेव्हा, पदसिद्ध सदस्यांचा अंतर्भाव असलेल्या नगर पथ विक्रेता समितीस, नियम ११ (२) (ख) (दोन) ते ११ (२) (ख) (पाच) आणि-११ (३) (ख) (दोन) ते ११ (३) (ख) (पाच) यांमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या प्रवर्गाकरिता नामनिर्देशित करावयाच्या प्रतिनिधींची शिफारस करता येईल.

(२) महानगरपालिका आयुक्त किंवा यथास्थिति, मुख्याधिकारी, संघटनेच्या किंवा संघाच्या पथ प्रतिनिधींमधून नगर पथ विक्रेता समितीचा सदस्य म्हणून अशा सदस्यांची नियुक्ती करण्यासाठी अधिनियमाच्या कलम २२ च्या पोट—कलम (२) च्या खंड (ख) अन्वये, नामनिर्देशन करण्याकरिता शासनाकडे, शिफारशी आणि अर्ज अग्रेषित करील.

१४. **पथ विक्रेत्यांमधून नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांची निवडणूक.—** (१) कामगार आयुक्त किंवा कामगार अधिकारी यांच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जाचा नसलेला त्याचा दुय्यम असलेला अधिकारी, अधिसूचनेद्वारे, स्थानिक प्राधिकरणांच्या अधिकारितेखालील क्षेत्राच्या पथ विक्रेत्याचे प्रतिनिधीत्व करणाऱ्या नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांकरता निवडणुका घेण्याचा आपला उद्देश स्पष्ट करील.

(२) कामगार आयुक्त, स्थानिक प्राधिकरणाच्या अधिकारितेखालील क्षेत्राच्या पथ विक्रेत्यांचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांची निवडणूक घेण्याकरिता कामगार अधिकारी यांच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याची नियुक्ती करील.

१५. **मतदार यादी.—** (१) महानगरपालिका आयुक्त किंवा यथास्थिती मुख्याधिकारी, निवडणूक घेण्यासाठी निश्चित केलेल्या दिनांकाच्या तीन महिन्यापूर्वी, नोंदणीकृत पथ विक्रेत्यांची मतदार यादी प्रसिद्ध करील. त्यांवरील सूचना व हरकती १५ दिवसांच्या आत, मागविण्यात येतील आणि महानगरपालिका आयुक्तांकडून किंवा यथास्थिति, मुख्याधिकाऱ्यांकडून निवडणुकीच्या नियोजित दिनांकाच्या एक महिन्यापूर्वी त्याबाबत निर्णय घेण्यात येईल. नगर पथ विक्रेता समिती घटित करण्यासाठी पथ विक्रेत्यांची निवडणूक घेण्याकरिता, अशा प्रकारे अंतिम करण्यात आलेली नोंदणीकृत पथ विक्रेत्यांची यादी ही मतदार यादी असेल.

(२) महानगरपालिका आयुक्त किंवा, यथास्थित, मुख्याधिकारी, नोंदणीकृत पथ विक्रेत्यामधून प्रतिनिधीची निवड करण्याच्या प्रयोजनाकरिता, कामगार आयुक्ताकडे नोंदणीकृत पथ विक्रेत्यांची अंतिम मतदार यादी सादर करील.

१६. **पथ विक्रेत्यांमधून नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांची निवडणूक घेण्याची रीत.—** (१) नियम १४ च्या पोट नियम (२) अन्वये नियुक्त करण्यात आलेला निवडणूक निर्णय अधिकारी, या नियमांना जोडलेल्या अनुसूची अन्वये तरतूद केलेल्या रीतीने निवडणुका घेईल.

(२) पथ विक्रेत्यास, जर तो :—

(एक) नैतिक अधःपाताचा अंतर्भाव असणाऱ्या अपराधासाठी सिद्धदोषी असेल ; किंवा

(दोन) नगर पथ विक्रेता समितीचा सदस्य म्हणून त्याची कर्तव्ये पार पाडण्याकरिता शारीरिकदृष्ट्या किंवा मानसिकदृष्ट्या अक्षम असेल,

तर, नगर पथ विक्रेता समितीमध्ये निवडून येण्यास अनर्ह ठरविण्यात येईल.

(३) प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणाकडून निवडून आलेल्या सदस्यांची नावे, शासनास कळविण्यात येतील आणि ती प्राधिकरणाने नामनिर्देशित केलेल्या इतर सदस्यांबरोबर अशी नावे प्राप्त झाल्यावर प्रत्येक स्थानिक प्राधिकरणामधील नगर पथ विक्रेता समिती घटित करण्यासाठी अधिसूचित करण्यात येतील.

१७. **नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांची मुदत.—** (१) पदसिद्ध सदस्यांव्यतिरिक्त, नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांची मुदत ही, या नियमांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे, निवडणुका घेतल्यानंतर, नगर विक्रेता समितीची जी पहिली बैठक घेण्यात येईल त्या पहिल्या बैठकीच्या दिनांकापासून पाच वर्षे इतकी असेल.

(२) समितीवर सदस्यांना निवडून द्यावयाची किंवा यथास्थिति, नामनिर्देशित करावयाची प्रक्रिया, ही त्यांची मुदत संपण्यापूर्वी पूर्ण करण्यात येईल.

१८. **नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांना पदावरून दूर करणे किंवा त्यांचा राजीनामा घेणे.—** (१) शासनास नगर विक्रेता समितीच्या कोणत्याही सदस्यास, जर तो,—

(क) अधिनियमान्वये किंवा या नियमांन्वये त्यांच्यावर सोपविण्यात आलेली त्याची कर्तव्ये पार पाडण्यात तो सातत्याने कसूर करीत असेल किंवा आपल्या अधिकारांचा गैरवापर करीत असेल किंवा दुरूपयोग करीत असेल ;

(ख) अध्यक्षाच्या परवानगीशिवाय समितीच्या लागोपाठच्या तीन बैठकांना तो अनुपस्थित राहिला असेल;

(ग) जेव्हा जेव्हा त्याची पथ विक्रेत्याची नोंदणी रद्द होईल आणि अपील प्राधिकरणाकडून तसे निश्चित करण्यात येईल; किंवा

(घ) कोणतीही व्यक्ती, या नियमांच्या प्रारंभानंतर, त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्यान्वये, शिक्षायोग्य असलेल्या अपराधाकरिता सहा महिन्यांपेक्षा अधिक कारावासाच्या मुदतीकरिता, दोषसिद्ध ठरला असेल, आणि तो, दोषसिद्ध ठरल्याच्या दिनांकापासून किंवा आदेश अंमलात आल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या कालावधीकरिता, अशा निवडणुका लढवण्याकरिता अनर्ह ठरला असेल, तर त्याच्या पदावरून दूर करता येईल.

(२) कोणत्याही सदस्यास, नगर पथ विक्रेता समितीच्या अध्यक्षाकडे आपला राजीनामा व्यक्तिशः देता येईल आणि अध्यक्षाकडे राजीनामा देण्यात आल्याच्या दिनांकापासून तो अंमलात येईल.

१९. **रिक्त पदे भरण्याची पद्धत.—** (१) पथ विक्रेत्याव्यतिरिक्त अन्य सदस्याचा राजीनामा, मृत्यू, त्यास पदावरून दूर करणे किंवा अन्यथा कोणत्याही कारणाने नगर पथ विक्रेता समितीमध्ये कोणतेही पद रिक्त झाले असेल तर, असे रिक्त पद भरण्यासाठी, नियम १३ मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे तीच कार्यपद्धती अनुसरण्यात येईल आणि अशा प्रकारे नामनिर्देशित करण्यात आलेला सदस्य हा, त्याला ज्या सदस्याच्या जागी नामनिर्देशित करण्यात आले आहे त्या सदस्याच्या मुदतीच्या उर्वरित कालावधीकरिता सदस्य असण्याचे चालू राहील.

(२) पथ विक्रेता असलेल्या कोणत्याही सदस्याचा राजीनामा, मृत्यू, पदावरून दूर करणे किंवा अन्यथा कोणत्याही कारणाने नगर पथ विक्रेता समितीमध्ये कोणतेही पद रिक्त झाले असेल तर, स्थानिक प्राधिकरण, नियम १६ नुसार घेण्यात आलेल्या निवडणुकीच्या निकालांच्या आधारावर ते रिक्त पद भरेल आणि अशा प्रकारे निवडून आलेला सदस्य हा तो ज्याच्या जागी निवडून आला असेल त्या सदस्याच्या मुदतीच्या उर्वरित कालावधीकरिता सदस्य असण्याचे चालू ठेवील.

(३) नगर पथ विक्रेता समितीमध्ये कोणतेही रिक्त पद निर्माण झाले असेल तर ते रिक्त पद नियम १४ च्या पोट-नियम (१) व (२) मध्ये निर्धारित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार भरण्यात येईल.

(४) कोणतेही पद रिक्त झाले असेल तर ते, रिक्त झाल्याच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या आत भरण्यात येईल.

२०. **नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांचे भत्ते.—** (१) कोणतेही लाभपद धारण करीत नसलेल्या नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांना देय असणारे भत्ते हे नगर पथ विक्रेता समितीच्या प्रत्येक बैठकीच्या उपस्थितीसाठी पाचशे रूपये किंवा संबंधित स्थानिक प्राधिकरण वेळोवेळी निश्चित करील अशा दराने देण्यात येतील.

२१. **नगर पथ विक्रेता समित्यांच्या बैठका.—** (१) नगर विक्रेता समितीची बैठक ही साधारणपणे तीन महिन्यांच्या कालावधीत किमान एकदा किंवा नगर पथ विक्रेता समितीचा अध्यक्ष त्यांचे कामकाज चालवण्यासाठी ठरवील अशा कोणत्याही कालांतराने घेण्यात येईल :

परंतु, नगर पथ विक्रेता समितीची पहिली बैठक ती समिती घटित झाल्यापासून पंचेचाळीस दिवसांच्या आत अध्यक्षाकडून बोलावण्यात येईल :

परंतु आणखी असे की, अध्यक्षास स्वाधिकारे, किंवा विशिष्ट मुद्यावर समितीच्या किमान दहा सदस्यांच्या मागणीवरून बैठक बोलावता येईल आणि अशा प्रकारे केलेली मागणी प्राप्त झाल्यानंतर बहात्तर तासांच्या आत बैठक बोलावण्यात येईल.

(२) नगर पथ विक्रेता समितीच्या बैठकी स्थानिक प्राधिकरणाच्या मुख्यालयामध्ये घेण्यात येतील किंवा अध्यक्षाकडून ठरविण्यात येईल अशा स्थानिक प्राधिकरणाच्या अधिकारितेत येणाऱ्या ठिकाणी घेण्यात येतील.

(३) बैठक ठरविण्यात आल्याच्या दिवसापासून सात दिवसाअगोदर नगर पथ विक्रेता समितीच्या सर्व सदस्यांना बैठकीच्या कार्यसूचीसह बैठक घेण्याबाबतची नोटीस पाठविण्यात येईल.

(४) बैठकीची गणपूर्ती ही, नगर विक्रेता समितीच्या एकूण संख्याबळाच्या दोन तृतीयांश सदस्य इतकी असेल.

(५) गणपूर्ती अभावी कोणतीही बैठक घेण्यात येणार नाही आणि गणपूर्ती होत नसेल तर, बैठक तहकूब करण्यात येईल.

(६) बैठकीची कार्यसूची नगर पथ विक्रेता समितीच्या अध्यक्षाकडून ठरविण्यात येईल.

२२. **नगर पथ विक्रेता समितीचे कामकाज चालविण्याची कार्यपद्धती.—** (१) नगर पथ विक्रेता समितीस अध्यक्षाने त्यांच्या सदस्यांशी विचारविनिमय करून ठरविले असेल त्याप्रमाणे आपले कामकाज चालविण्याची अशी कार्यपद्धती अनुसरता येईल.

(२) अधिनियमातील तरतुदी आणि या नियमांना अधीन राहून आणि उपविधीमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, नगर पथविक्रेता समितीच्या बैठकीमधील ठराव, किमान दोन–तृतीयांश इतके सदस्य उपस्थित असल्याशिवाय आणि बैठकीत मतदान केल्याशिवाय मंजूर करण्यात येणार नाही.

(३) अध्यक्ष, समितीच्या बैठकीनंतर प्रत्येक बैठकीचे इतिवृत्त लिहिण्यात आलेले आहे, ज्यावर त्याने स्वाक्षरी केलेली आहे, ते सदस्यांना वाटून देण्यात आलेले आहे आणि तिच्या संकेतस्थळावर कोणतेही असल्यास एका महिन्याच्या आत प्रसिद्ध करण्यात आलेले आहे, याची सुनिश्चिती करील.

(४) नगर पथ विक्रेता समितीचे सदस्य संपूर्ण बैठकीत अनुशासन व सभ्याचाराचे पालन करतील.

(५) सदस्य, अध्यक्षांच्या पूर्वपरवानगीने कोणताही प्रश्न उपस्थित करू शकतील.

(६) सदस्य, महानगरपालिकेच्या किंवा नगरपरिषदेच्या किंवा यथास्थिति, नगरपंचायतीच्या एखाद्या कर्मचाऱ्यावर अनियमिततेसाठी एखादा ठपका ठेवण्यात किंवा दोषारोप येत असल्यास आवश्यक ती सर्व कागदपत्रे सादर करील.

(७) सदस्य, अशा बैठकीच्या दिनांकापासून किमान सात दिवस अगोदर, अध्यक्षाकडे लेखी प्रस्ताव, सूचना सादर करील.

(८) अध्यक्ष, ज्या सदस्यास चर्चेसाठी असलेल्या सद्य विषयावर बोलण्याची इच्छा असेल तर, विशिष्ट वेळ नेमून देईल :

परंतु, सदस्यास, अगोदर चर्चेसाठी घेण्यात आलेल्या मुद्दांवर बोलण्याचा हक्क असणार नाही. अध्यक्षाचा निर्णय अंतिम असेल आणि यासंदर्भात सर्व सदस्यांवर तो बंधनकारक असेल.

(९) कोणत्याही विषयावरचा, प्रश्नावरचा निर्णय हा मतांच्या विभाजनाने किंवा यथास्थिति, आवाजी बहुमतदानाने घेण्यात येईल. मतदानाने निर्णय घ्यायच्या वेळी, समसमान मते पडण्याच्या प्रकरणी, अध्यक्षास मत देता येईल.

(१०) नगर पथ विक्रेता समितीच्या बैठकीत बहुमताने किंवा यथास्थिति, आवाजी मतदानाने प्रस्ताव मंजूर झाला असेल आणि जर तो मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा ३), महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९), महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६, महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ किंवा त्यावेळी अंमलात असलेला इतर कोणताही कायदा, अधिनियम, आणि अधिनियमाखाली तयार करण्यात आलेले नियम व योजना आणि उपविधी किंवा त्यावेळी अंमलात असलेला इतर कोणताही कायदा, यांच्याशी सुसंगत नसेल तर, महानगरपालिका आयुक्त किंवा, यथास्थिति, मुख्याधिकाऱ्यास, असा प्रस्ताव नाकारता येईल.

(११) महाराष्ट्र शासनास, स्वाधिकारे किंवा त्याच्या निदर्शनास आणून दिल्यावर, नगर पथ विक्रेता समितीची कार्यवाही परत सुरू करता येईल आणि प्रस्ताव, जर मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (१८८८ चा ३), महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम (१९४९ चा ५९), महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६, महाराष्ट्र नगरपरिषद, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ किंवा त्यावेळी अंमलात असलेला इतर कोणताही कायदा, यांच्या तरतुदींस अनुसरून नसलेले मंजूर झालेले प्रस्ताव रद्दबातल करता येतील.

(१२) नगर पथ विक्रेता समितीच्या अध्यक्षास कोणत्याही सदस्याने किंवा, सदस्यांनी अशी बैठक घेण्यासंदर्भात केलेल्या नियमांचे उल्लंघन केले असेल तर, अशा सदस्यांना बैठकीच्या उर्वरित कालावधीकरिता तात्पुरत्या स्वरूपात निलंबित करता येईल.

(१३) अशा निलंबित सदस्यास किंवा यथास्थिति सदस्यांना बाहेर काढण्यासाठी अध्यक्षास, सुरक्षा कर्मचाऱ्यांना आदेश देता येईल.

(१४) अशा बैठकीचे इतिवृत्त तयार करण्यात येईल व प्रत्येक सदस्यास देता येईल.

(१५) सदस्यास, बैठकीच्या सभागृहात बैठकीच्या कामकाजाशी संबंधित नसतील अशी पत्रके, निशाण्या किंवा यांसारखे कोणतेही लेखी साहित्य किंवा अशा इतर गोष्टी आणण्यासाठी परवानगी असणार नाही.

(१६) सदस्य, बैठकीच्या सभागृहात, कोणतीही शस्त्रे, दारूगोळा किंवा इतर कोणतीही उपकरणे किंवा साधनेही आणणार नाही.

२३. **नगर पथ विक्रेता समितीची कार्ये.—** अधिनियमाच्या इतर कोणत्याही तरतुदींना बाधा न आणता, नगर पथ विक्रेता समिती पुढील कार्ये पार पाडील :—

(१) तिच्या अधिकारितेच्या क्षेत्रांमधील पथ विक्रेते शोधून काढण्यासाठी सर्वेक्षण आयोजित करणे आणि तिच्या अधिकारितेच्या क्षेत्रामध्ये मानके, नियोजन आणि त्यांना धारण क्षमता यानुसार त्यांच्या जागेची सुनिश्चिती करणे.

(२) पथ विक्री प्रमाणपत्र देण्याकरिता ते पथ विक्री प्रमाणपत्र ज्या अटी व शर्तींच्या अधीनतेने देण्यात येते, त्या अटी व शर्तींचे तो पालन करील असे वचन त्याच्याकडून घेतल्यानंतर पात्र पथ विक्रेत्यास, पथ विक्रीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी पथ विक्रेता समिती, अधिनियमाच्या कलम ३८ च्या पोट-कलम (१) अन्वये तयार केलेल्या योजनेमध्ये विनिर्दिष्ट केलेले निकष अनुसरील.

(३) ज्या पथ विक्रेत्याने अधिनियमान्वये किंवा नियमांन्वये किंवा अधिनियमान्वये केलेल्या योजनेअन्वये, पथ विक्रीचे विनियमन करण्यासाठी विनिर्दिष्ट केलेल्या, त्याच्या कोणत्याही शर्तीचा किंवा इतर कोणत्याही अटी व शर्तीचा भंग केला असेल किंवा पथ विक्रीचे असे प्रमाणपत्र, पथ विक्रेत्याने अपवेदन किंवा लबाडी करून मिळविलले आहे अशी नगर पथ विक्रेता समितीची खात्री पटली असेल तर, त्या पथ विक्रेत्याचे पथ विक्रीचे प्रमाणपत्र रद्द करणे किंवा निलंबित करणे :

परंतु, नगर पथ विक्रेता समिती, पथ विक्रेत्याला कळविलेल्या लेखी आदेशामध्ये पथ विक्री प्रमाणपत्र रद्द किंवा निलंबित करण्याच्या कारणांचा विनिर्देश करील.

(४) तिच्या अधिकारितेमधील क्षेत्र हे पथ विक्री–मुक्त क्षेत्र म्हणून घोषित करण्यासाठी, स्थानिक प्राधिकरणास शिफारस करणे ;

(५) विक्रीकरिता ठिकाणे आणि जागा निश्चित करणे ;

(६) सार्वजनिक जागांमध्ये गर्दी होणार नाही याची सुनिश्चिती करण्यासाठी पथ विक्रीच्या वेळा विनियमित करणे ;

(७) पथ विक्रेत्यांकडून होणाऱ्या विरोधाविरूद्ध सुधारात्मक यंत्रणेच्या अंमलबजावणीची सुनिश्चिती करणे ;

(८) तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समिती आणि स्थानिक प्राधिकरण यांच्याकडे प्रलंबित असलेल्या विवादांच्या प्रकरणांचा पाठपुरावा करणे ;

(९) पथ विक्रेत्यांच्या व्यावसायिक प्रचालनासाठी योजना तयार करण्यासंबंधात स्थानिक प्राधिकरणाला शिफारशी सादर करणे ;

(१०) समितीची कार्ये प्रभावरीत्या पार पाडण्याची सुनिश्चिती करण्यासाठी, तिच्या बैठका घेणे व यथोचित निर्णय घेणे ;

(११) अधिनियमाच्या कोणत्याही तरतुदी पार पाडताना सहाय्य किंवा सल्ला मिळविण्याकरिता शासन किंवा तात्पुरत्या तत्त्वावर असलेल्या इतर अशासकीय संघटना यांच्याकडील तांत्रिक आणि व्यावसायिक व्यक्तींची मदत घेणे ;

(१२) पथ विक्रेत्याला ज्या वेळी पथ विक्रीचे प्रमाणपत्र देण्यात येणार आहे ती वेळ आणि अशा पथ विक्रीच्या प्रमाणपत्राचे केव्हा नूतनीकरण करण्यात यावे, ती वेळ आणि विहित कालमर्यादेत पार पाडावयाचे उपक्रम यांचा समावेश असलेली सनद किमान एका स्थानिक भाषेत हिंदी व इंग्रजीमधील नामांकित वृत्तपत्रांमध्ये प्रसिद्ध करणे आणि नगर पथ विक्रेता समितीच्या कार्यालयात आणि नागरी स्थानिक संस्थांच्या इतर कार्यालयांमध्ये, आवश्यकतेनुसार प्रदर्शित करणे ;

(१३) नोंदणीकृत पथ विक्रेत्यांचा आणि अधिनियमाच्या तरतुदींनुसार ज्या कोणाला विक्रीचे प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे त्यांच्या अद्ययावत नोंदी ठेवणे आणि असल्यास संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करणे ;

(१४) या अधिनियमाखाली किंवा नियमाखाली अथवा त्या अन्वये केलेल्या योजनेअन्वये केलेल्या कामकाजांचे सामाजिक लेखापरीक्षण करणे ;

(१५) अधिनियमान्वये आणि या नियमान्वये विहित केलेली अशी विवरणे शासनास व स्थानिक प्राधिकरणास वेळोवेळी पुरविणे ;

(१६) पथ विक्रेत्यांकरिता, पतपुरवठा करणे, विमा उपलब्ध करून देणे आणि सामाजिक सुरक्षेच्या इतर कल्याणकारी योजना तयार करण्यासाठी प्रचालनात्मक उपाय हाती घेण्याकरिता शासनाकडे टिपणी सादर करणे;

(१७) अर्थव्यवस्थेमधील पथ विक्रेत्यांच्या भूमिकेसंबंधात जनतेमध्ये जाणीव जागृती करण्यासाठी शासनास सहाय्य करणे ;

(१८) स्थानिक प्रधिकरणाद्वारे आणि शासनाद्वारे नगर पथ विक्रेता समितीला सोपविण्यात येतील अशी अधिनियमाच्या व या नियमांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी असतील अशी इतर कार्ये पार पाडणे.

२४. **तज्ज्ञ व्यक्तींचे तात्पुरत्या स्वरूपात सहाय्य घेण्याबाबत नगर पथ विक्रेता समितीचे अधिकार.—** (१) अधिनियमाच्या तरतुदींना अधीन राहून नगर पथ विक्रेता समितीस पथ विक्रीच्या संबंधातील बाबींवर तांत्रिक किंवा व्यावसायिक सहाय्य मिळविण्यासाठी, तज्ज्ञ म्हणून या क्षेत्रातील पुरेसे ज्ञान व अनुभव असणाऱ्या कोणत्याही सुयोग्य व्यक्तींचे सहाय्य घेता येईल.

(२) उप नियम (१) अन्वये तज्ज्ञ म्हणून सहाय्य घेण्यात येणाऱ्या व्यक्तीची निवड न्याय्य व पारदर्शक पद्धतीने आणि शासकीय विभागांमध्ये तांत्रिक किंवा व्यावसायिक तज्ज्ञ म्हणून समंत्रक व तज्ज्ञ यांच्या नेमणुकीसंबंधीच्या कार्यपद्धतीचे अनुसरण करून करण्यात येईल.

(३) उप नियम (१) अन्वये तज्ज्ञ म्हणून सहाय्य घेण्यात येणाऱ्या व्यक्तीस स्थानिक प्राधिकरणाने निर्धारित केल्याप्रमाणे भत्ते देण्यात येतील.

(४) उप नियम (१) अन्वये तज्ज्ञ म्हणून सहाय्य घेण्यात येणारी व्यक्ती नगर विक्रेता समितीच्या बैठकींमध्ये सहभागी होऊ शकेल, परंतु अशा व्यक्तीला त्या बैठकींमध्ये मत देण्याचा अधिकार असणार नाही.

२५. **नगर पथविक्रेता समितीच्या कार्यालयाची जागा आणि कर्मचारी वर्ग.—** (१) स्थानिक प्राधिकरण, नगर पथ विक्रेता समितीला, अशा महानगरपालिकेच्या किंवा नगरपरिषदेच्या किंवा यथास्थिति, नगरपंचायतीच्या विशेष समितीला लागू असेल त्याप्रमाणे उचित कार्यालयीन जागा व कर्मचारी वर्ग पुरवील.

(२) संबधित स्थानिक प्राधिकरण, नगर पथ विक्रेता समिती अशाप्रकारे विनंती करेल तेव्हा, या नियमांच्या नियम २३ अन्वये समितीवर सोपविलेली किंवा नेमून दिलेली कार्ये पार पाडण्याकरिता स्थानिक प्राधिकरणास आवश्यक वाटेल त्याप्रमाणे, त्या समितीला कर्मचारी वर्ग उपलब्ध करून देईल.

प्रकरण पाच

संकीर्ण

२६. **नगर पथ विक्रेता समितीने पथ विक्रेत्यांच्या अभिलेखांचे परिरक्षण करण्याची पद्धती.—** (१) प्रत्येक नगर पथ विक्रेता समिती, या अधिनियमाच्या कलम २६ च्या पोट-कलम (२) अन्वये स्थानिक प्राधिकरणाद्वारे निर्धारित करून देण्यात येईल त्यानुसार इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात किंवा हाताने किंवा दोन्ही प्रकारे योजनेत विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे अभिलेख अद्ययावत ठेवील.

(२) नगर पथ विक्रेता समिती पुढील अभिलेख ठेवील :—

(क) नोंदणी केलेल्या पथ विक्रेत्यांचा प्रभागनिहाय अभिलेख ;

(ख) ज्यांना पथ विक्रीचे प्रमाणपत्र देण्यात आले आहे अशा पथ विक्रेत्यांचा, त्यास नेमून दिलेली जागा किंवा विक्री केंद्र, विक्रीसाठी अनुज्ञेय केलेला माल, पथ विक्रीचा प्रवर्ग यासारखा तपशील ;

(ग) नगर पथ विक्रेता समिती, तिच्या बैठकी आणि त्यात घेतलेले निर्णय यांच्याबाबत सर्व अभिलेखही ठेवील ;

(घ) नगर पथ विक्रेता समिती, पथ विक्रेत्यांसाठी कौशल्ये विकास आणि त्यांना वित्तीय सहाय्य असे इतर कोणतेही उपक्रम असल्यास पुढाकार घेणे ;

(ङ) कामगार आयुक्ताने सादर केलेला निवडणूक अहवाल किंवा अभिलेख;

(च) या अधिनियमाच्या कलम २६ च्या पोट-कलम (३) अन्वये आवश्यक असेल असा सामाजिक मूल्यमापन अहवाल;

(छ) नगर पथविक्रेता समिती, वेळोवेळी ठरवील असे इतर कोणतेही अभिलेख, दस्तऐवज;

२७. **नगर पथ विक्रेता समितीने विवरणे सादर करणे.—** (१) प्रत्येक नगर पथ विक्रेता समिती, नमुना "ड" मध्ये आवश्यक असेल त्याप्रमाणे प्रत्येक वर्षाच्या तपशीलासह विवरणे तयार करून शासनाकडे आणि स्थानिक प्राधिकरणाकडे सादर करील.

(२) शासन किंवा, यथास्थिति, स्थानिक प्राधिकरण नगर पथ विक्रेता समितीस वेळोवेळी मागणी करेल अशा प्रपत्रात इतर विवरण किंवा विवरणे सादर करील.

२८. **अधिसूचित योजनेचा सारांश वर्तमानपत्रे, इत्यादीमध्ये प्रसिद्धी करणे.—** (१) या अधिनियमाच्या कलम ३८ च्या पोट-कलम (१) अन्वये, दुसऱ्या अनुसूचीमध्ये शासनाने अधिसूचित केलेल्या योजनेचा सारांश स्थानिक प्राधिकरणाकडून दोन प्रमुख दैनिक वर्तमानपत्रात जाहीर सूचनेद्वारे प्रसिद्ध करण्यात येईल, असा सारांश शासनाने ही योजना अधिसूचित केल्याच्या दिनांकापासून सात दिवसांच्या आत, स्थानिक प्राधिकरणाच्या संकेतस्थळावरदेखील प्रसिद्ध करण्यात येईल तसेच संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाच्या सूचना फलकावर प्रदर्शित करण्यात येईल आणि याद्वारे परिणाम होण्याची शक्यता आहे, अशा अधिकारिता क्षेत्रातील परिसरात व्यापक प्रमाणात माहिती होण्यासाठी वितरित करण्यात येईल.

(२) ही नोटीस, महानगरपालिका आयुक्त किंवा यथास्थिति स्थानिक प्राधिकरणाचे मुख्याधिकारी किंवा याबाबतीत त्यांनी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याद्वारे स्वाक्षरित केली जाईल.

(३) ही नोटीस, महानगरपालिका आयुक्त किंवा यथास्थिति स्थानिक प्राधिकरणाचे मुख्याधिकारी याबाबतीत विनिर्दिष्ट करतील अशा भाषेत किंवा भाषांमध्ये असेल.

२९. स्थानिक प्राधिकरणाने पार पाडलेले कोणतेही काम जसे पथ विक्रेत्यांचे सर्वेक्षण, विक्रेत्यांचे प्रमाणपत्र देणे, पथ विक्रीसाठीचे नियोजन आणि या अधिनियमाच्या तरतुदींशी सुसंगत आहेत असे नगर विक्रेता समितीचे निर्णय, आणि २००२ चा दिवाणी अर्ज क्रमांक ४१५६-४१५७ मध्ये भारताचे मा. सर्वोच्च न्यायालय यांनी दिलेल्या निर्देशांनुसार केलेली कार्यवाही या नियमांच्या तरतुदींअन्वये करण्यात आल्याचे मानले जाईल.

अनुसूची एक

नियम १६ पहा

स्थानिक प्राधिकरण क्षेत्रामधील पथ विक्रेत्यांचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांच्या निवडणुका घेण्यासाठीची कार्यपद्धती.

१. कामगार आयुक्त हे, पथ विक्रेत्यांचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांच्या निवडणुका घेण्याबाबतचे पर्यवेक्षण करतील, आवश्यक ते निदेश देतील व त्यावर नियंत्रण ठेवतील.

२. पथ विक्रेत्यांचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांसाठी निवडणुका घेण्याबाबत स्थानिक प्राधिकरणाचा उद्देश स्पष्टपणे नमूद करणारी अधिसूचना नियम १४ च्या पोट-नियम (१) अनुसार काढण्यात आली असेल आणि त्या नियमाच्या पोट-कलम (२) अनुसार निवडणुका घेण्यासाठी निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याची नेमणूक करण्यात आली असेल तर लगेचच, कामगार आयुक्त आदेशान्वये, निवडणुका घेण्यासाठीचा दिनांक, वेळ व ठिकाण निश्चित करेल.

३. कामगार आयुक्तांच्या आदेशाची किंवा निर्णयाची सूचना ही, जेथे निवडणूक घेण्यात येणार आहे तेथील संबंधित स्थानिक प्राधिकरणाच्या क्षेत्रामध्ये पथ विक्रेता म्हणून व्यवसाय करणाऱ्या पथ विक्रेत्यांना पुढीलपैकी कोणत्याही पद्धतीने अवगत करण्यात येईल :—

(क) मराठी, इंग्रजी किंवा अशा अन्य भाषेतील दोन प्रमुख दैनिक वृत्तपत्रामध्ये सार्वजनिक सूचनेद्वारे प्रसिद्धी देणे,

(ख) स्थानिक वितरणाद्वारे,

(ग) प्रेषण प्रमाणपत्रान्वये डाकेद्वारे,

(घ) सक्षम प्राधिकाऱ्याने योग्यरित्या नोंदणीकृत केलेल्या शीघ्र डाकेद्वारे किंवा कुरीअर सेवाद्वारे तसेच निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याच्या सूचना फलकावर प्रदर्शित करणे ; आणि अशा नोटिशीमध्ये पुढील माहितीचा समावेश असेल :—

(एक) अनुसूचित जाती, अनूसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग, अल्पसंख्याक, महिला, विकलांग व्यक्ती किंवा कोणताही अन्य विनिर्दिष्ट प्रवर्ग यांचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या आरक्षित जागांसह निवडू द्यावयाच्या सदस्यांची संख्या;

(दोन) ज्या दिनांकास ज्या ठिकाणी व ज्या वेळी नामनिर्देशनपत्रे भरण्यात येतील असा दिनांक, ठिकाण व कालावधी, असा दिनांक हा निवडणुकीकरिता निश्चित केलेल्या दिनांकापूर्वी सात सलग दिवसांपेक्षा कमी नसावा किंवा अशा सात दिवसातील सातव्या दिवशी सार्वजनिक सुट्टी येत असेल तर ज्या दिवशी सार्वजनिक सुट्टी नसेल त्यांनतर येणारा लगतचा दिवस ;

स्पष्टीकरण.— " सार्वजनिक सुट्टी " या संज्ञेचा अर्थ, परक्राम्य संलेख अधिनियम, १८८१ (१८८१ चा केंद्रीय अधिनियम २६) याच्या कलम २५ अन्वये सार्वजनिक सुट्टी असेल असा कोणताही दिवस किंवा शासकीय कार्यालयासाठी सार्वजनिक सुट्टी म्हणून शासनाने अधिसूचित केला असेल असा कोणताही दिवस, असा आहे.

(तीन) नामनिर्देशन पत्रांची छाननी करण्यासाठीचा दिनांक व वेळ ;

(चार) मतदानाचा दिनांक, ठिकाण, वेळ.

४. नियम १५ च्या पोट-नियम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आल्याप्रमाणे, स्थानिक प्राधिकरण, कामगार आयुक्ताला मतदार यादी पुरवील.

५. निवडणुकीसाठीच्या उमेदवारांची नामनिर्देशपत्रे, या अनुसूचिला जोडलेल्या नमुना—एक मध्ये भरण्यात येतील व ती कोणत्याही पथ विक्रेत्याला, निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याकडून विनामूल्य पुरविण्यात येतील.

६. उमेदवाराला, नामनिर्देशन पत्रांसोबत सुरक्षा ठेव म्हणून रोख २ हजार रूपये किंवा तेवढ्याच रकमेचा बँक धनाकर्ष वा प्रदानादेश भरावा लागेल. उमेदवाराला मतदान झालेल्या मतांच्या एक-षष्टांश पेक्षा कमी मते मिळाल्यास स्थानिक प्राधिकरण अशी सुरक्षा ठेव जप्त करील.

७. प्रत्येक नामनिर्देशन पत्र स्वतः उमेदवाराने किंवा त्याच्या प्रस्तावकाने अथवा अनुमोदकाने निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याकडे व्यक्तीशः सादर केले पाहिजे. निवडणूक निर्णय अधिकारी, नामनिर्देशन पत्रावर त्याचा अनुक्रमांक टाकील व त्याच्याकडून असे नामनिर्देशनपत्र प्राप्त झाल्याचा दिनांक व वेळ प्रमाणित करील आणि नगर पथ विक्रेता समिती किंवा निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याचा शिक्का मारून नामनिर्देशनपत्र प्राप्त झाल्याची लेखी पोच तात्काळ त्याला देईल. नामनिर्देशनपत्र प्राप्त करण्यासाठी निश्चित केलेल्या दिनांकास व वेळेत किंवा त्यापूर्वी प्राप्त न झालेले कोणतेही नामनिर्देशनपत्र नाकारण्यात येईल.

८. (एक) नामनिर्देशन पत्रे प्राप्त करण्यासाठी निश्चित केलेल्या दिनांका नंतरच्या लगतच्या दिवशी, निवडणूक निर्णय अधिकारी, नामनिर्देशनपत्रांची छाननी करील.

(दोन) निवडणूक निर्णय अधिकारी, नामनिर्देशनपत्रांची तपासणी करील आणि कोणत्याही नामनिर्देशनपत्राबाबत कोणत्याही व्यक्तीने आक्षेप घेतल्यास, अशा आक्षेपाविषयी निर्णय घेईल आणि निवडणूक निर्णय अधिकारी एकतर अशा आक्षेपामुळे किंवा स्वतःहून आवश्यक असल्यास अशी कोणतीही संक्षिप्त चौकशी करेल, चौकशी केल्यानंतर, त्यास आवश्यक वाटेल त्याप्रमाणे कोणतेही नामनिर्देशनपत्र फेटाळता येईलः

परंतु, उमेदवार प्रस्तावक किंवा यथास्थिति अनुमोदक, यांच्याबाबत वाजवी शंका घेऊनही त्यांची ओळख पटविण्यात आली असेल तर, परिच्छेद ४ मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या पथविक्रेत्यांच्या यादीमध्ये नोंद केली असेल त्याप्रमाणे उमेदवाराचे नाव किंवा त्याच्या प्रस्तावकाचे वा अनुमोदकाचे नाव अथवा उमेदवार किंवा त्याचा प्रस्तावक वा अनुमोदक यांच्या बाबतीतील कोणताही अन्य तपशील याबाबतची माहिती चुकीची असेल तर केवळ याच कारणावरून उमेदवाराचे नामनिर्देशपत्र नाकारण्यात येणार नाही.

(तीन) निवडणूक निर्णय अधिकारी निवडणूक लढविणाऱ्या उमेदवाराला, प्रस्तावकाला किंवा यथास्थिति, अनुमोदकाला संपूर्ण नामनिर्देशनपत्रांची तपासणी करण्याकरिता आणि निवडणूक लढविणाऱ्या उमेदवारांची नावे वैध असल्याबाबतची त्यांची स्वतःची खात्री करण्याकरिता सर्व वाजवी सुविधा देईल.

(चार) निवडणूक निर्णय अधिकारी, प्रत्येक नामनिर्देशनपत्रावर ते स्वीकारल्याचा किंवा यथास्थिति, नाकारल्याचा त्याचा निर्णय, पृष्ठांकित करील, आणि जर नामनिर्देशनपत्र नाकारण्यात आले असेल तर, तो ते नाकारल्याबाबत कारणे नमूद करणारे संक्षिप्त टिपण लेखी नोंदवून ठेवील.

(पाच) निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यास, दंगे किंवा दंगल यामुळे किंवा परिस्थिती त्याच्या नियंत्रणापलिकडे गेल्यामुळे असे कामकाज खंडित झाले असेल किंवा ते करताना अडथळा निर्माण झाला असेल ते खेरीज करून, कोणतेही कामकाज स्थगित करण्याची परवानगी असणार नाही.

९. इंग्रजी आद्याक्षराच्या क्रमाने नावे असलेली आणि नामनिर्देशनपत्रामध्ये दिल्याप्रमाणे उमेदवाराचे पत्ते असलेली निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याने निश्चित केलेली वैध नामनिर्देशन यादी, ज्या दिवशी नामनिर्देशन पत्राची छाननी करण्यात येईल, त्याच दिवशी प्रदर्शित किंवा प्रसिद्ध करण्यात येईल.

१०. कोणत्याही उमेदवाराला, त्याची उमेदवारी त्याने स्वाक्षरी केलेल्या लेखी व व्यक्तिशः सादर केलेल्या नोटिशीद्वारे त्याचे नामनिर्देशनपत्र सादर केल्यानंतर, कोणत्याही वेळी, परंतु ज्या दिनांकाला वैध नामनिर्देशनपत्रे प्रसिद्ध करण्यात आली असतील त्यापुढील दिवशी सांय ५ वाजण्यापूर्वी मागे काढून घेता येईल, उमेदवारांनी उमेदवारी मागे घेण्याची निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याला एकदा दिलेली नोटीस रद्द करता येणार नाही.

११. ज्या उमेदवारांची नामनिर्देशनपत्रे वैध असल्याचे जाहीर करण्यात आले असेल त्या उमेदवारांची संख्या निवडून यावयाच्या उमेदवारांच्या संख्येपेक्षा अधिक नसेल तर, निवडणूक निर्णय अधिकारी, अशा सर्व उमेदवारांची नावे घोषित करील आणि वरील परिच्छेद १० अन्वये निश्चित केलेली उमेदवारी मागे घेण्याचा दिवस समाप्त झाल्यानंतर नगर विक्रेता समितीत, यथोचितरीत्या ते निवडून आल्याचे जाहीर करील. जर ज्या उमेदवारांची नामनिर्देशनपत्रे वैध आहेत त्या उमेदवारांची संख्या निवडून द्यावयाच्या संख्येपेक्षा अधिक असेल तर, निवडणूक निर्णय अधिकारी, मतदान घेण्याच्या प्रयोजनासाठी निश्चित केलेल्या दिनांकाला मतदान घेण्याची व्यवस्था करील. निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याला, मतदान घेण्यासाठी आवश्यक असेल त्याप्रमाणे, एक किंवा अधिक मतदान अधिकारी, नियुक्त करता येतील. यासाठी वापरावयाची मतपत्रिका, या अनूसूचीला जोडलेल्या नमुना-२ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे असेल.

१२. स्थानिक प्राधिकरण, निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याला कार्यालय, मतपेट्या, मतपत्रिका, पथ विक्रेते किंवा मतदार यांची यादी असलेली प्रत आणि निवडणुका घेण्यासाठी आवश्यक असतील अशा अन्य वस्तू पुरवील. मतपेट्यांची अशा प्रकारे बांधणी करण्यात येईल की, त्यामध्ये मतपत्रिका टाकता येतील परंतु, त्या मतपेट्यांची कुलूपे उघडल्याखेरीज त्या बाहेर काढता येणार नाहीत. निवडणूक लढविणाऱ्या उमेदवाराला, जेथे मतदान घेण्यात येते तेथे मतदारांची ओळख पटवणे आणि मतनोंदणीवर लक्ष ठेवणे या दोहोंसाठी आपले प्रतिनिधित्व करण्याकरिता निवडणूक अधिकाऱ्यास पत्र देऊन प्रतिनिधी नियुक्त करता येईल आणि अशा पत्रात या अनुसूचीला जोडलेल्या नमुना-२ मध्ये संबंधित प्रतिनिधीची लेखी संमती अंतर्भूत असेल.

१३. जेथे निवडणुका घ्यावयाच्या आहेत अशा ठिकाणी कोणत्याही व्यक्तीला मतं मागण्यास मनाई करण्यात येईल.

१४. स्थानिक प्राधिकरणाच्या क्षेत्रात एकापेक्षा अधिक ठिकाणी निवडणूक घेणे, निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यास आवश्यक वाटल्यास, तो त्या स्थानिक प्राधिकरणाच्या क्षेत्रात आवश्यकतेप्रमाणे, मतदान केंद्राध्यक्षाची आणि मतदान कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करील.

१५. मतदान सुरू होण्याच्या लगतपूर्वी, निवडणूक निर्णय अधिकारी किंवा मतदान केंद्राध्यक्ष, त्या वेळी तेथे उपस्थित असतील अशा व्यक्तींना मतपेटी रिकामी असल्याचे दाखवील आणि त्यानंतर तो आपली मोहोर उमटवून ती मतपेटी व्यवस्थित बंद करील. जर उमेदवारांची किंवा त्याच्या प्रतिनिधीची मतपेटीवर मोहोर उमटवण्याची इच्छा असेल तर, त्यांना मतपेटीवर आपली मोहोर उमटवता येईल.

१६. आपला माताधिकार वापरण्याची इच्छा असलेल्या प्रत्येक पथ विक्रेत्यास किंवा मतदारास मतपत्रिकेवर सोयीनुसार इंग्रजीतील वर्णानुक्रमे मुद्रित किंवा टंकलिखित किंवा चक्रमुद्रित केलेल्या स्वरूपात निवडणूक लढविण्याऱ्या उमेदवारांची नावे असलेली एक मतपत्रिका देण्यात येईल. तसेच त्या मतपत्रिकेवर नगर विक्रेता समितीची मोहोर उमटविलेली असेल आणि तसेच, त्यामध्ये निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याची आद्याक्षरी असेल, आणि आणखी त्यात मतदाराला ज्या व्यक्तींना मत द्यावयाचे असेल अशा व्यक्तींच्या नावासमोर, “ × ” अशी फुली उमटविण्यासाठी त्याच्याकरिता एक रकाना असेल.

१७. प्रत्येक मतदान केंद्रात, आणि जेथे एखाद्या मतदान केंद्रात एकापेक्षा अधिक मतदान मंडप असतील तेथे अशा प्रत्येक मतदान मंडपात एक स्वतंत्र मतदान कक्ष असेल, त्या मतदान कक्षात ते पथ विक्रेते किंवा मतदार आपली मते गुप्तपणे नोंदवू शकतील.

१८. संबंधित पथ विक्रेता किंवा मतदार हा, मतदान अधिकाऱ्याला पुरविण्यात आलेल्या यादीमध्ये जिचे नाव नोंदविले आहे तीच व्यक्ती असल्याबाबत मतदान अधिकाऱ्याची खात्री पटल्याखेरीज , त्या पथ विक्रेत्याला किंवा मतदाराला मतपत्रिका दिली जाणार नाही. अशी मतपत्रिका मिळाल्यावर, पथ विक्रेता किंवा मतदार, त्या प्रयोजनार्थ स्वतंत्र उभारलेल्या मतदान कक्षाकडे जाईल आणि त्याच्या पसंतीच्या उमेदवाराच्या किंवा यथास्थिति, उमेदवारांच्या नावासमोर " × " अशी फुली उमटवून त्या व्यक्तीस किंवा व्यक्तींना आपले मत देईल, आणि त्या प्रयोजनार्थ ठेवलेल्या मतपेटीमध्ये, ती मतपत्रिका कमालीची गुप्तता राखून टाकील. अंधत्वामुळे किंवा इतर कोणत्याही शारीरिक विकलांगतेमुळे किंवा निरक्षरतेमुळे जर एखादा पथ विक्रेता मतदार हा त्या मतपत्रिकेवर फुली उमटविण्यास असमर्थ असेल तर, मतदान अधिकारी आणि जेथे असा मतदान अधिकारी नियुक्त करण्यात आला नसेल तेथे निवडणूक निर्णय अधिकारी ज्याला त्या मतदारास ज्या उमेदवाराला मत देण्याची इच्छा असेल तो उमेदवार किंवा ते उमेदवार निश्‍चित करून, त्या मतदाराच्या वतीने मतपत्रिकेवर " × " अशी फुली उमटवील आणि ती मतपत्रिका मतपेटीत टाकील.

१९. मतदानाच्या कोणत्याही टप्प्यावर, कोणतीही दंगल किंवा मारामारी यामुळे मतदानाच्या कामकाजात व्यत्यय किंवा अडथळा निर्माण झाला असेल किंवा जर अशा निवडणुकीत, कोणत्याही पुरेशा कारणास्तव मतदान घेणे शक्य नसेल तर, निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यास, नगर विक्रेता समितीच्या टिप्पण नोंदवहीत असे मतदान थांबविण्याची आपली कारणे नमूद करून, असे मतदान थांबविण्याचा अधिकार असेल.

२०. कोणत्याही पथ विक्रेत्यास किंवा मतदारास मतदानासाठी निश्‍चित केलेल्या वेळेनंतर प्रवेश दिला जाणार नाही. मात्र, मतदानाची वेळ संपण्यापूर्वी केंद्राच्या परिवास्तूत ज्यांनी प्रवेश केला असेल अशा मतदारांना मतपत्रिका देण्यात येतील व मतदान करू देण्यात येईल.

२१. मतदान संपल्यानंतर लगेच मतमोजणी करण्यात येईल. जर ते शक्य नसेल तर, ती मतपेटी, निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याच्या किंवा मतदान केंद्राध्यक्षाच्या, आणि निवडणूक लढविणाऱ्या उमेदवारांची किंवा त्यांच्या प्रतिनिधींची इच्छा असल्यास, त्या उमेदवारांच्या आणि त्यांच्या प्रतिनिधींच्या मोहोरनिशी सीलबंद करण्यात येईल, आणि स्थानिक प्राधिकरणाच्या सुरक्षित अभिरक्षेत ठेवण्यात येईल, त्यानंतर, निवडणूक निर्णय अधिकारी मतमोजणीचा पुढील दिवस घोषित करील. निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यांकडून किंवा त्यांच्या पर्यवेक्षणाखाली मतमोजणी करण्यात येईल. प्रत्येक उमेदवारांस आणि त्यांच्या प्राधिकृत प्रतिनिधीस मतमोजणीच्या वेळी उपस्थित राहण्याचा अधिकार असेल. परंतु मतमोजणीच्या वेळी कोणताही उमेदवार किंवा त्याचा प्रतिनिधी अनुपस्थित राहिल्यामुळे, मतमोजणीवर आणि निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यांकडून निकाल घोषित करण्यावर त्याचा कोणताही परिणाम होणार नाही. प्रत्येक उमेदवारास मिळालेल्या मतांची संख्या आणि त्या निवडणुकीचा निकाल हा, मतमोजणी पूर्ण होताच, निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यांकडून घोषित करण्यात येईल.

२२. निवडणुकीचा तो निकाल नगर विक्रेता समितीच्या टिप्पण वहीमध्ये देखील नोंदविण्यात येईल आणि त्यावर निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याकडून साक्षांकन करण्यात येईल आणि तसेच, तो, लगेच नगर विक्रेता समितीच्या सूचना फलकावरदेखील अधिसूचित करण्यात येईल.

२३. समसमान मते पडल्यास, निवडणूक निर्णय अधिकारी नाणं फेकून त्याच्या छापा—काटानुसार त्या निवडणुकीचा निकाल घोषित करील.

२४. निवडणूक निर्णय अधिकारी पुढील मतपत्रिका बाद ठरवील,—

(एक) एखाद्या मतपत्रिकेवर ज्याद्वारे मतदार पथ विक्रेत्याची ओळख दिसून येईल अशी कोणतीही खूण केलेली असणे;

(दोन) मतपत्रिकेवर नगर विक्रेता समितीची मोहोर किंवा निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याची आद्याक्षरी नसणे;

(तीन) मतपत्रिकेवर मत दर्शविणारी फुली अशा रीतीने उमटविलेली असेल की, त्याद्वारे नेमके कोणाला मत दिलेले आहे याची संदिग्धता असणे;

(चार) एखाद्या मतपत्रिकेची ती खरी मतपत्रिका आहे असे सिद्ध करणे शक्य होणार नाही, अशा प्रकारे ती खराब किंवा विरूपित केलेली असणे.

२५. निवडणुकीचा निकाल घोषित करण्यात आल्यानंतर, त्या निवडणुकीचा निकाल व त्याबाबतचा एक अहवाल, निकाल घोषित केल्यानंतर तीन दिवसांच्या आत निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यांकडून महानगरपालिका आयुक्ताकडे किंवा, यथास्थिति, मुख्याधिकाऱ्याकडे पाठविण्यात येईल.

२६. निवडणुकीचा निकाल घोषित केल्यानंतर, निवडणूक निर्णय अधिकारी, नगर विक्रेता समितीच्या सदस्यांच्या निवडणुकीसंबंधीच्या मतपत्रिका आणि अभिलेख एका लिफाफ्यात मोहोरबंद करून तो स्थानिक प्राधिकरणाकडे सुपूर्द करील आणि स्थानिक प्राधिकरण तो लिफाफा पुढील निवडणुकीचा निकाल उपलब्ध होईपर्यंत सुरक्षितपणे जतन करून ठेवील आणि त्यानंतर, स्थानिक प्राधिकरण तो नष्ट करील आणि निवडणुकीचा अभिलेख सुपूर्द करण्याबद्दलची आणि तो स्वीकारल्याबद्दलची एक प्रत निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यांकडून त्याच्या अहवालासह स्थानिक प्राधिकरणाला पाठविण्यात येईल.

अनुसूची-एक

नमुना - १

(अनुसूचीमधील परिच्छेद ५ पहा)

नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांची निवडणूक घेण्यासाठीच्या नामनिर्देशनाचा नमुना

प्रति,

निवडणूक निर्णय अधिकारी,

____

नगर पथविक्रेता समिती,

____

महोदय,

मी, ... श्री./श्रीमती .... यांचा/यांची पत्नी/मुलगा/मुलगी, नगर पथ विक्रेता समितीच्या अधिकारितेतील क्षेत्रामध्ये विक्री करणारा पथ विक्रेता (विक्री प्रमाणपत्र नोंदणी क्र. ....) याद्वारे श्री./श्रीमती/कु. .... श्री./श्रीमती/कु. .... यांचा/यांची पत्नी/ मुलगा/मुलगी उक्त नगर पथ विक्रेता समितीचा नोंदणीकृत पथ विक्रेता (विक्री नोंदणी/प्रमाणपत्र क्र. ....) यांचे नाव, दिनांक .... रोजी घेण्यात येणाऱ्या निवडणुकीसाठी उक्त समितीच्या सदस्य या पदाकरिता उमेदवार म्हणून प्रस्तावित करीत आहे.

प्रस्तावकाचे नाव आणि सही ....

विक्री नोंदणी/ प्रमाणपत्र क्र. ....

मी .... श्री./श्रीमती ....

यांची पत्नी/मुलगा/मुलगी या नगर पथ विक्रेता समितीचे विक्री नोंदणी/प्रमाणपत्र क्र. .... याद्वारे वरील प्रस्तावास अनुमोदन देत आहे.

अनुमोदकाचे नाव आणि सही ....

विक्री नोंदणी /प्रमाणपत्र क्र. ....

उमेदवाराचे घोषणापत्र

मी, ..., श्री/श्रीमती .... यांची पत्नी/मुलगा/मुलगी .... नगर पथ विक्री समितीचे विक्री नोंदणी/प्रमाणपत्र क्र. .... याद्वारे .... नगर पथ विक्रेता समितीचा सदस्य म्हणून, निवडणुकीच्या माझ्या नामनिर्देशनास सहमती देत आहे.

मी आणखी असे घोषित करतो की,—

(एक) मी उक्त नगर पथ विक्रेता समितीचा कर्मचारी नाही ;

(दोन) मी, मतदान करण्यास पात्र आहे ;

(तीन) मी, पथविक्रेता (उपजिविकेचे संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) अधिनियम, २०१४ (२०१४ चा ७) केंद्रीय अधिनियम आणि त्याखालील केलेले महाराष्ट्र राज्य पथ विक्रेता (उपजिविकेचे संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) नियम, २०१६ यांच्या तरतुदीन्वये उक्त नगर पथ विक्रेता समितीचा सदस्य म्हणून निवडणूक लढविण्यासाठी मी पात्र आहे.

उमेदवाराचे नाव व सही ....

विक्री नोंदणी / प्रमाणापत्र क्रमांक ....

(फक्त कार्यालयीन उपयोगासाठी)

नामनिर्देशन पत्राचा नमुना दिनांक .... रोजी .... वाजता मिळाला.

निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याची सही ....

मोहोर

पोच

निवडणुकीसाठी श्री./श्रीम./कु. .... उमेदवार /सूचक/अनुमोदक यांनी दिनांक.................... रोजी सादर केलेला .... यांचा नामनिर्देशन पत्राचा नमुना .... वाजता मिळाला.

निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्याची सही ....

मोहोर

अनुसूची-एक

नमुना-२

(अनुसूचीचा परिच्छेद ११ पहा)

नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्याच्या निवडणुकीसाठी मतपत्रिका

महाराष्ट्र राज्य नगर पथ विक्रेता (उपजिविका संरक्षण व पथ विक्री विनियमन) नियम, २०१५ याच्या नियम १५ सोबत जोडलेल्या अनुसूची एक अन्वये ज्यांची निवडणूक घ्यावयाची आहे त्या नगर पथ विक्रेता समितीच्या सदस्यांच्या निवडणुकीची मतपत्रिका.

....

नगर पथ विक्रेता समिती

....

.................................(पत्ता)

(स्थळप्रत)

.... या पदासाठी मतपत्रिका निवडणुकीची तारीख .... अनु. क्र. ....
विक्रेता प्रमाणपत्र क्रमांक ....

कृपया एका उमेदवारासमोर (×) अशी खूण करा

अनु. क्र.	उमेदवाराचे नाव	विक्रेता प्रमाणपत्र क्रमांक	निर्णायक मताची खूण

अनुसूची-एक

नमुना-३

(अनुसूचीचा परिच्छेद १२ पहा)

निवडणूक प्रतिनिधीचे/मतमोजणी प्रतिनिधीचे नामनिर्देशन

मी, ... श्री./श्रीमती/कुमार/कुमारी ....यांचा/यांची मुलगा/पत्नी/मुलगी .... नगर पथ विक्रेता समितीच्या अधिकारितेतील क्षेत्रामध्ये विक्री करणारा उक्त समितीच्या सदस्याच्या निवडणुकीसाठी निवडणूक लढविणारा पथ विक्रेता (विक्रीप्रमाणपत्र क्र. ....) याद्वारे दिनांक .... रोजी (दिनांक विर्निदिष्ट करावा) घेण्यात येणाऱ्या उक्त नगर विक्रेता समितीच्या सदस्यांच्या निवडणुकीसाठी माझा निवडणूक प्रतिनिधी/मतमोजणी प्रतिनिधी म्हणून पुढील व्यक्तींचे नामनिर्देशन करीत आहे.

उमेदवाराचे नाव व स्वाक्षरी ....

विक्री प्रमाणपत्र क्रमांक ....

मी, ... श्री./श्रीमती .... यांचा/यांची मुलगा/पत्नी/मुलगी राहणार .... निवडणूक प्रतिनिधी /मतमोजणी प्रतिनिधी काम करण्यास इच्छुक आहे.

प्रतिनिधीचे नाव व स्वाक्षरी ....

नमुना "अ"

नियम ६ पहा

पथ विक्रेत्यांच्या तक्रार निवारणासाठी किंवा विवाद सोडवण्यासाठी तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीकडे करावयाचा अर्ज

१. अर्जदाराचे नाव व पत्ता :

२. नोंदणी क्रमांक/ प्रकरण /ओळख क्रमांक :

३. विक्रीची जागा :
[ठिकाण, झोन (प्रक्षेत्र) प्रभाग इ. संपूर्ण तपशील द्या]

४. विक्रीचे स्वरूप (योग्य त्या ठिकाणी खूण करा)

(क) स्थिर	:	(क)	☐
(ख) फिरती	:	(ख)	☐
(ग) इतर कोणताही प्रवर्ग	:	(ग)	☐

(जर कोणताही प्रवर्ग असल्यास, तो प्रवर्ग विनिर्दिष्ट करावा)

५. विक्रेता प्रमाणपत्र दिल्याचा दिनांक :
(जर अन्य विक्रेता प्रमाणपत्र दिले असेल तर, त्याची प्रत जोडावी)

६. तक्रार किंवा विवादाची कारणे :
(तपशीलवार द्यावीत आणि आवश्यक असल्यास अधिक पृष्ठे जोडावीत)

अर्जदाराची स्वाक्षरी

प्रतिज्ञापत्र

मी, ... अर्जदार गांभीर्यपूर्वक घोषित करतो/करते की, वर मी जो तपशील नमूद केला आहे तो माझ्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे व विश्वासाप्रमाणे खरा आहे.

ठिकाण :
दिनांक : अर्जदाराची स्वाक्षरी

टीप.—अर्जासोबत सर्व संबधीत कागदपत्रे जोडावीत.

नमुना "ब"

(नियम ८ पहा)

तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीच्या निर्णयाविरोधात स्थानिक प्राधिकरणाकडे दाखल करावयाचे अपील

१. अर्जदाराचे नाव व पत्ता :

२. नोंदणी क्रमांक/ प्रकरण क्रमांक/ओळख क्रमांक :

३. विक्रीची जागा :

[ठिकाण, झोन (प्रक्षेत्र) प्रभाग इ. संपूर्ण तपशील द्या]

४. विक्रीचे स्वरूप (योग्य त्या ठिकाणी खूण करा)

(क) स्थिर : (क) ☐

(ख) फिरती : (ख) ☐

(ग) अन्य कोणताही प्रवर्ग : (ग) ☐

(जर अन्य कोणताही प्रवर्ग असल्यास, तो प्रवर्ग विनिर्दिष्ट करावा)

५. समितीचा निर्णय :

(तक्रार निवारण व विवाद निर्णय समितीच्या,–

(क) निर्णयाचा क्रमांक, आणि

(ख) निर्णयाचा दिनांक नमूद करून एक प्रत जोडावी.)

६. अपिलाची कारणे :

(तपशीलवार द्यावीत आणि आवश्यक असल्यास अधिक पृष्ठे जोडावीत)

अपिलकर्त्याची स्वाक्षरी

प्रतिज्ञापत्र

मी, ... अपिलकर्ता गांभीर्यपूर्वक घोषित करतो/करते की, वर मी जो तपशील नमूद केला आहे तो माझ्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे व विश्वासाप्रमाणे खरा आहे.

ठिकाण :

दिनांक : अपिलकर्त्याची स्वाक्षरी

टीप.—अर्जासोबत सर्व संबधित कागदपत्रे जोडावीत.

नमुना "ग"

(नियम ९ पहा)

नगर पथ विक्रेता समितीच्या निर्णयाविरोधात स्थानिक प्राधिकरणाकडे दाखल करावयाचे अपील

१. अर्जदाराचे नाव व पत्ता :

२. नोंदणी क्रमांक/ प्रकरण क्रमांक /ओळखपत्र क्रमांक :

३. विक्रीची जागा :

(ठिकाण, क्षेत्र प्रभाग इत्यादींचा संपूर्ण तपशील द्यावा)

४. विक्रीचे स्वरूप (योग्य ठिकाणी खूण करा)

(क) स्थिर : (क) ☐

(ख) फिरती : (ख) ☐

(ग) इतर कोणताही प्रवर्ग : (ग) ☐

(जर अन्य कोणताही प्रवर्ग असल्यास, तो प्रवर्ग विनिर्दिष्ट करावा)

५. विक्रेता प्रमाणपत्र दिल्याचा दिनांक :

(विक्रेता प्रमाणपत्राची प्रत दिली असल्यास, जोडावी.)

६. ज्या विरोधात अपील दाखल केले गेले आहे त्या आदेशाचे स्वरूप :

(योग्य ठिकाणी खूण करा)

(क) विक्रेत्याला प्रमाणपत्र देणे

(ख) विक्रेत्याचे प्रमाणपत्र रद्द करणे; किंवा

(ग) विक्रेत्याचे प्रमाणपत्र निलंबित करणे.

७. अपिलाची कारणे :

(तपशीलवार द्यावीत आणि आवश्यकता असेल तर अधिक पृष्ठे जोडावीत.)

अपिलकर्त्याची स्वाक्षरी

घोषणापत्र

मी, ... अर्जदार याद्वारे गांभीर्यपूर्वक घोषित करतो/करते की, वर मी जो तपशील नमूद केला आहे तो माझ्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे व विश्वासाप्रमाणे खरा आहे.

ठिकाण :

दिनांक : अर्जदाराची सही

टीप.—कृपया अर्जासोबत सर्व संबधित कागदपत्रे जोडावीत.

नमुना "घ"

(नियम २७ पहा)

नगर पथ विक्रेता समितीकडून सादर करावयाचे विवरण

(एक) सर्वेक्षण—

(क) सर्वेक्षणादरम्यान गणना केलेल्या पथ विक्रेत्यांची संख्या;

(ख) जेथे सर्वेक्षणाचे काम पूर्ण झालेले आहे अशा क्षेत्राचे सर्वेक्षण पूर्ण झाल्याच्या दिनांकासह नाव व प्रभाग;

(ग) जेथे सर्वेक्षणाचे काम चालू आहे अशा क्षेत्राचे सर्वेक्षण सुरू केल्याच्या दिनांकासह आणि सर्वेक्षण पूर्ण होण्याच्या संभाव्य दिनांकासह नाव व प्रभाग;

(घ) वर्षाच्या अखेरच्या दिवशी प्रभागनिहाय नोंदणीकृत पथ विक्रेत्यांची संख्या.

(दोन) विक्रेता प्रमाणपत्र देण्याकरिता प्राप्त झालेले आणि निपटारा केलेले अर्ज—

(क) वर्षभरात विक्रेता प्रमाणपत्र देण्याकरिता प्राप्त झालेल्या अर्जांची (प्रभागनिहाय) संख्या.

(ख) वर्षभरात निपटारा केलेल्या (प्रभागनिहाय) अर्जांची संख्या,—

(१) स्वीकारण्यात आलेल्या अर्जांची संख्या

(२) नाकारण्यात आलेल्या अर्जांची संख्या

(३) वर्षाच्या अखेरच्या दिवसापर्यंत प्रलंबित असलेल्या अर्जांची संख्या.

(तीन) विक्रेता प्रमाणपत्राच्या निलंबनाची प्रकरणे—

(क) वर्षभरात ज्या प्रकरणांच्या बाबतीत विक्रेता प्रमाणपत्राच्या निलंबनाची कार्यवाही सुरू करण्यात आलेली आहे त्या प्रकरणांची संख्या.

(ख) वर्षभरात निपटारा केलेल्या निलंबनाच्या प्रकरणांची संख्या, ज्यामधील,–

(एक) निलंबित केलेल्या विक्रेता प्रमाणपत्राची संख्या

(दोन) समाप्त करण्यात आलेल्या आणि विक्रेता प्रमाणपत्र देण्याचे चालू ठेवण्यात आलेल्या विक्रेता प्रमाणपत्रांची संख्या.

(तीन) वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेल्या प्रकरणांची संख्या.

(चार) विक्रेता प्रमाणपत्राचे निलंबन मागे घेण्याबाबत अर्ज—

(क) वर्षभरात विक्रेता प्रमाणपत्राचे निलंबन मागे घेण्याबाबत प्राप्त झालेल्या अर्जांची संख्या ;

(ख) उपरोक्त (क) अनुसार प्राप्त झालेल्या व वर्षभरात निपटारा केलेल्या अर्जांची संख्या, त्यापैकी,–

(एक) ज्यांच्याबाबतीत निलंबन मागे घेण्यात आले आहे अशा आणि विक्रेता प्रमाणपत्र पुन:विधिग्राह्य करण्यात आले आहे अशा अर्जांची संख्या;

(दोन) समाप्त करण्यात आलेल्या व निलंबन पुढे चालू ठेवलेल्या प्रकरणांची संख्या ;

(ग) वर्षाच्या अखेरच्या दिनांकास निलंबन मागे घेण्याबाबतच्या प्रलंबित अर्जांची संख्या.

(पाच) विक्री प्रमाणपत्रे रद्द केल्याची प्रकरणे—

(क) वर्षभरात विक्रेता प्रमाणपत्र रद्द करण्यासाठी ज्या प्रकरणांच्या बाबतीत कार्यवाही सुरू करण्यात आली आहे त्या प्रकरणांची संख्या;

(ख) वर्षभरात विक्रेता प्रमाणपत्र रद्द केलेल्यांच्या निपटारा केलेल्याच्या/करण्याच्या प्रकरणांची संख्या, त्यापैकी,–

(एक) रद्द केलेल्या विक्रेता प्रमाणपत्राची संख्या;

(दोन) समाप्त करण्यात आलेल्या व प्रमाणपत्र देण्याचे पुढे चालू ठेवलेल्या बंद केलेल्या प्रकरणांची व कायम केलेल्या प्रमाणपत्राची संख्या ;

(ग) वर्षाच्या अखेरीस प्रलंबित असलेल्या प्रकरणांची संख्या.

(सहा) नगर विक्रेता समितीने वर्षभरात घेतलेल्या बैठकींची संख्या.

(सात) प्रभागनिहाय जसे, प्रभाग, क्षेत्र/वसाहत, रस्ता, विक्रेता झोनचा (प्रक्षेत्राचा) नकाशा व धारण क्षमता या तपशिलांसह निश्चित केलेल्या विक्रेता (झोनची) प्रक्षेत्रांची (Zones) यादी.

(आठ) अधिसूचित विक्रेता झोन (प्रक्षेत्रामध्ये) ज्या नोंदणीकृत पथ विक्रेत्यांना जागा देण्यात आलेली आहे त्यांची प्रभागनिहाय संख्या.

(नऊ) इतर कामे—

(१) (क) वर्षभरात त्यांनी केलेल्या कार्याचे सामाजिकदृष्टया मूल्यमापन;

(ख) वर्षभरात पथ विक्रेत्यांना पतपुरवठा, विमा व सामाजिक सुरक्षेच्या दृष्टीने अन्य कल्याणकारी योजना उपलब्ध करून देण्यासाठी हाती घेतलेल्या प्रवर्धनात्मक उपाययोजना;

(ग) अर्थव्यवस्थेमधील पथ विक्रेत्यांच्या भूमिकेविषयी लोकांमध्ये सजगता निर्माण करण्याविषयी वर्षभरात हाती घेतलेल्या उपाययोजना.

(२) शासन किंवा, यथास्थिति, स्थानिक प्राधिकरण नगर पथ विक्रेता समितीस वेळोवेळी मागणी करेल अशा प्रपत्रात इतर विवरण किंवा विवरणे सादर करील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सुधाकर ज्ञा. बोबडे,
शासनाचे उप सचिव.

URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya,
Mumbai 400 032, dated the 3rd August 2016.

NOTIFICATION

THE STREET VENDORS (PROTECTION OF LIVELIHOOD AND REGULATION OF STREET VENDING)ACT, 2014.

No. NHP. 2014/C.R. 403/UD-34.—Whereas, the Government of Maharashtra has, by the Government Notification, Urban Development Department, No. NHP 2014/C.R. 403/UD-34, dated the 7th October 2015,published in the *Maharashtra Government Gazette*, Extraordinary Part-IV-A, dated the 7th October 2015, announced its intention to make the rules, in exercise of the powers conferred by sub-section (*1*) of section 36 of the Street Vendors (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) Act, 2014 (7 of 2014), with a view to regulate the control of the Hawkers in the area of the local authorities in the State;

And Whereas, the objections and suggestions received pursuant to the said notification within the period mentioned therein have been considered by the Government;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by the Street Vendors (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) Act, 2014 (7 of 2014), the Government of Maharashtra, after previous publication, makes the following rules regulating the control of the Hawkers in the areas of the local authorities in the State of Maharashtra, as follows, namely:-

CHAPTER I

PRELIMINARY

1. *Short title*.—These rules may be called the Maharashtra Street Vendors (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) (Maharashtra) Rules, 2016.

2. *Definitions*.— In these rules, unless the context required otherwise,—

(*a*) "Act" means the Street Vendors (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) Act, 2014 (7 of 2014);

(*b*) "Chief Officer" means the Chief Officer of the Municipal Council or *Nagar Panchayats*, as the case may be, constituted under the provisions of the Maharashtra Municipal Councils,*Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act, 1965 (Mah. XL of 1965) and shall include Additional Chief Officer and Assistant Chief Officer;

(*c*) "Form" means form appended to these rules;

(*d*) "Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee" means the committee constituted under sub-section *(1)* of section 20 of the Act;

(*e*) "Government" means the Government of Maharashtra;

(*f*) "local authority" means the local authority as defined under clause (*c*) of sub-section (*1*) of section (2) of the Act;

(*g*) "Municipal Commissioner" means an officer appointed by the Government of Maharashtra under the provisions of the Mumbai Municipal Corporation Act (III of 1888) and the Maharashtra Municipal Corporation Act (LIX of 1949), as the Commissioner and shall include Additional Municipal Commissioner, Deputy Municipal Commissioner and Assistant Municipal Commissioner;

(*h*) "Schedule" means the schedule appended to these rules or the Act, as the case may be;

(*i*) "Scheme" means a scheme framed by the Government under section 38 of the Act;

(*j*) The words and expressions used in these rules but not defined therein unless expressed specifically, shall have the same meaning assigned to them in the Act;

CHAPTER II

DISPUTE REDRESSAL MECHANISM

3. *Constitution of Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee*.—(*1*) There shall be a Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee for each local authority, constituted by the Government under sub-section (*1*) of section 20 of the Act, comprising of a Chairperson, who has been a Civil Judge or a Judicial Magistrate and two other professionals as members.

(*2*) The Chairperson and the members of the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee may have a tenure of five years.

4. *Qualifications and experience for appointment as member in Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee*.— A person shall be qualified to be appointed as a member in a Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee, if he,—

(i) is above thirty five years but is not more than sixty five years of age;

(ii) possesses a Bachelor's degree from a recognized University; and

(iii) has worked in local self-Government or as an officer not below the rank of Under Secretary to the Government or equivalent, having experience in local authority; and

(iv) is a person of ability, integrity and standing and has adequate knowledge or experience of, at least, ten years in social work or in dealing with the problems relating to street vendors or of public affairs or of municipal or public administration;

5. *Salaries and other allowances and terms and conditions of Chairperson and member of Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee*.— (1) The Chairperson and members of the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee shall receive salary, allowances and other perquisites as may be notified by the Government, from time to time;

(2) The Government may remove from the office, the Chairperson and members of Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee, if he,-

(i) has been adjudged an insolvent; or

(ii) has been convicted of an offence which, in the opinion of the Government, involves moral turpitude; or

(iii) has become physically or mentally incapable of action as such Chairperson or member, as the case may be; or

(iv) has acquired such financial other interests as is likely to affect prejudicially his functions as such Chairperson or member, as the case may be; or

(v) has so abused his position as to render his continuance in office prejudicial to the public interest;

Provided that,the Chairperson or member shall not be removed from his office on the grounds specified in clauses (*iv*) and (*v*) of sub-rule (2) except on an inquiry held by the Government in accordance with such procedure as it may specify in this behalf.

(3) The terms and conditions of the service of the Chairperson and members of the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee shall not be varied to their disadvantage during their tenure of office.

(4) The Local Authority shall provide staff, office space and other necessary amenities to the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee.

6. *Form and manner of making application to Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee.*— (1) Every application for redressal of grievance or resolution of a dispute under sub-section *(2)* of section 20 of the Act shall be in *Form 'A'.*

(2) The application shall be signed by the applicant and presented by him in person or through his authorised representative to the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee or such other person as may be authorized by the said committee in this behalf.

(3) The application shall be filed in three sets and shall be accompanied by a fee of rupees one hundred.

(4) The application shall be accompanied by a copy of the order or notice, if any, against which the application is made and other relevant documents.

(5) Such application shall be filed by the street vendor within thirty days from the date of occurrence of any incidence or order, causing the grievance or dispute :

Provided that, the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee may condone the delay in case it is satisfied that the applicant was prevented by sufficient cause from preferring the application within the prescribed time.

7. *Manner of verification of application and enquiry.*—(1) Every application for grievance redressal, on receipt, shall be entered and numbered in seriatim by the person authorised in this behalf by the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee in a register to be kept for this purpose.

(2) The person authorised in this behalf by the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee, after making an entry in the register, shall put up the application before the Committee.

(3) The Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee shall fix a date for hearing of the application, which shall not be later than thirty days from the date of receipt of the application, and shall issue or cause to be issue notice of the hearing to the concerned parties.

(4) The Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee while issuing a notice under sub-rule *(3)* shall call upon the respondent to submit a written statement and the notice shall contain a statement to this effect.

(5) On the date so fixed for the hearing, the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee may call upon the applicant to remedy the defects, if any, or to furnish relevant records or such other documents or evidence as it may deem fit and proper within such period as may be specified by it.

(6) The Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee, after hearing the concerned and examining the record of the case, shall decide the application and pass such order as it may deem fit by recording the reasons therefore, within ninety days from the date of receipt of the application :

Provided that, during the hearing of the case if the Committee is satisfied that a situation exists which warrants that an interim relief should be provided, the Committee may, until the conclusion of such case or until further orders, pass such interim orders as it deems necessary.

(7) The Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee may also explore the possibility of a settlement between the parties and in case the parties arrive at a settlement, the committee shall record the settlement, which shall be signed by the parties or the authorised representatives or officers and shall dispose of the application in terms of such settlement.

(8) The Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee shall not entertain an application where,—

(*a*) the application is anonymous or it contains general and vague allegations;

(*b*) the matter is sub-judice in any court of law, tribunal or a judicial or quasi-judicial authority;

(*c*) the matter is beyond the purview of the Act;

(*d*) the applicant has no *locus standi* to file the application.

CHAPTER III

Appeals

8. *Appeal against order or decision of Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee.*— (1) An appeal against an order or decision of a Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee may be preferred by an aggrieved person, in *Form 'B'*, to the appellate authority constituted by the concerned local authority, comprising of the Mayor or President, as the case may be, as the Chairperson and two other members of the local authority as decided in the General Body meeting, within thirty days from the date of communication of such order or decision appealed against:

Provided that, the appellate authority may condone the delay in case it is satisfied that the applicant was prevented by sufficient cause from preferring the application within the prescribed time.

(2) The appeal shall be in the form of a memorandum and shall be signed by the appellant and presented by him in person or through his authorised representative to the concerned local authority.

(3) The memorandum of appeal shall be accompanied by original order or certified copy of the order, if any, against which appeal is preferred.

(4) The appeal shall be filed in three sets and accompanied by a fee of rupees two hundred.

(5) No such appeal shall be entertained unless a copy thereof has been served upon the respondent, along with the acknowledgment.

9. *Appeal against the decision of Town Vending Committee.*— (1) An appeal under section 11 of the Act against any decision of a Town Vending Committee with respect to issue of certificate of vending under section 6 of the Act or cancellation or suspension of certificate of vending under section 10 of the Act or shall be preferred before the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee constituted by the concerned local authority comprising of the Mayor or President, as the case may be, as the Chairperson and two other members of the local authority as decided in the General Body meeting, within thirty days from the date of communication of the order appealed against :

Provided that, the appellate authority may condone the delay in case it is satisfied that appellant was prevented by sufficient cause from preferring the appeal within the prescribed time :

Provided further that, in the absence of Chairperson, any one of the members designated by the Chairperson may chair the meeting of the appellate authority.

(2) The appeal shall be in the form of a memorandum in *Form 'C'*and shall be signed by the appellant and presented by him in person or through his authorized representative.

(3) The memorandum of appeal shall be accompanied by the original or certified copy of the order against which appeal is preferred.

(4) The appeal shall be filed in three sets and accompanied by a fee of rupees two hundred.

(5) No such appeal shall be entertained unless a copy thereof has been served upon the respondent, along with the acknowledgment.

10. *Procedure for disposal of appeals by the local authority.*— (1) The officer or the person authorized in this behalf by the concerned local authority shall make an entry of the appeal in the register kept for the purpose by the concerned local authority with the date on which it was presented.

(2) The appeal shall be put up before the appellate authority constituted by the concerned local authority which shall fix a date for hearing of the appeal, which shall not be later than thirty days from the date of filing of the appeal, and shall cause a notice of the hearing to be served upon the concerned.

(3) The appellate authority shall on the basis of submissions made before it by the concerned and the records of the case, pass such order, as it thinks fit, with reasons to be recorded in writing, within sixty days from the date of receipt of the appeal by the local authority.

CHAPTER IV

Town Vending Committee

11. *Constitution of Town Vending Committee— (1)* In each local authority one Town Vending Committee shall be constituted by the Government :

Provided that, the Government, if it considers necessary, on the request of the concerned local authority may provide for constitution of more than one Town Vending Committee for zones or wards in local authority, after specifying their jurisdiction.

(2) The constitution of a Town Vending Committee for Municipal Corporation shall be as follows, namely :—

Sr. No. (1)	Government Department and other Bodies (2)	Number of Members (3)
(*a*)	*Government Department* :—	
	(i) Municipal Commissioner as Chairperson	1
	(ii) The Police Commissioner or Superintendent of Police	1
	(iii) The Executive head or representative of Special Planning Authority.	1
	(iv) The Joint Commissioner of Police or Deputy Superintendent of Police / Assistant Superintendent of Police (officer in-charge of traffic).	1
	(v) The Executive Health Officer or Chief Medical Officer	1
(*b*)	*Other Bodies* :—	
	(i) Street vendors (one-third of whom shall be women vendors, with due representation of the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Other Backward Classes, Minorities and persons with disabilities).	8
	(ii) Non-Government Organisations and Community based organisations.	2
	(iii) Resident Welfare Associations	2
	(iv) Representative of Traders Association	1
	(v) Representative of Market Association	1
	(vi) Representative of Lead Bank	1
	Total ..	**20**

(3) The constitution of a Town Vending Committee for Municipal Council or *Nagar Panchayats* shall be as follows, namely :—

Sr. No. (1)	Government Department and other Bodies (2)	Number of members (3)
(*a*)	*Government Department* :—	
	(i) Chief Officer as Chairperson	1
	(ii) The in-charge of Police Station	1
	(iii) The in-charge of Local Traffic Police	1

(1)	(2)	(3)
	(*iv*) The Medical Health Officer	01
	(*v*) Representative of Special Planning Authority (as the case may be)	01
(b)	*Other Bodies* :—	
	(*i*) Street vendors (one-third of whom shall be women vendors, with due representation of the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Other Backward Classes, minorities and persons with disabilities)	08
	(*ii*) Non-Government organisations and community based organisations	02
	(*iii*) Resident Welfare Associations	02
	(*iv*) Representative of Traders Association	01
	(*v*) Representative of Market Association	01
	(*vi*) Representative of Lead Bank	01
	Total ..	**20**

(4) The Municipal Commissioner or the Chief Officer as the case may be, shall invite application from the interested persons to be nominated on the Town Vending Committee from the category of,—

(*a*) Non- Governmental Organisations;

(*b*) Community Based Organisations;

(*c*) Resident Welfare Associations;

(*d*) Traders Associations;

(*e*) Market Associations :

Provided that, nomination of members representing non-governmental organisations or community based organisations or resident welfare associations shall be carried out on the basis of such criteria as laid down in rule 12, by publishing the same in atleast two local newspapers and by displaying the same notice boards of headquarters and all ward offices. It shall also be displayed on the website of the local authority.

(5) The application may be received within fifteen days from the date of last publication of such notice.

12. *Minimum qualification for nominated member of Town Vending Committee*.—(1) The organisation or association shall be registered with the Competent Authority in the field,as specified in *sub-rule (4)*of rule 11.

(2) The organisation or association shall produce minimum last three years audit reports from competent agency.

(3) The organisation or association should not be blacklisted from the local authority.

(4) The organisation or association shall not be convicted under any Law for the time being in force.

(5) The organisation or association should have minimum five year experience in working, in the category of its registration with Competent Authority.

13. *Selection of members of Town Vending Committee.*—(1) Whenever more applications are received, the Town Vending Committee consisting of *ex-officio* members may recommend the representatives to be nominated for the categories specified, in rule 11*(2)(b)(ii)* to 11*(2)(b)(v)*and 11*(3)(b)(ii)* to 11*(3)(b)(v)*.

(2) The Municipal Commissioner or the Chief Officer, as the case may be, shall forward the recommendations and applications for appointment to appoint such members from representatives of the organisation or association, as the members of Town Vending Committee, to the Government for nomination under clause *(b)* of sub-section *(2)* of section 22 of the Act.

14. *Election of members of Town Vending Committee from amongst street vendors.*— (1) The Labour Commissioner or his subordinate officer not below the rank of Labour Officer shall, by a notification, express its intention to conduct elections for the members of the Town Vending Committee representing the street vendors of the area under the jurisdiction of the local authority.

(2) The Labour Commissioner shall appoint a returning officer not below the rank of Labour Officer for conducting the election for the members of Town Vending Committee representing the street vendors of the area under the jurisdiction of the local authority.

15. *Voters list.*— (1) The Municipal Commissioner or the Chief Officer, as the case may be, shall publish the voters list of registered street vendors three months before the scheduled date of election. The suggestions or objections shall be called within fifteen days and shall be decided by the Municipal Commissioner or the Chief Officer as the case may be, one month before the scheduled date of election. For purpose of election of street vendors to the Town Vending Committee, the list of registered street vendors so finalised shall be the voters list.

(2) The Municipal Commissioner or the Chief Officer, as the case may be, shall provide the final voters list of registered street vendors to the Labour Commissioner for the purpose of electing representatives amongst the registered street vendors.

16. *Manner of election of members of Town Vending Committee from amongst street vendors.*—(1) The returning officer appointed under sub-rule *(2)* of rule 14 shall, conduct the elections in the manner provided underthe Schedule appended to these rules.

(2) A street vendor shall be disqualified to be elected to a Town Vending Committee if, he is,—

(*i*) a convict of an offence involving moral turpitude ; or

(*ii*) is physically and, or, mentally incapable of discharging his duties as a member of a Town Vending Committee.

(3) The names of the elected members shall be intimated by each local authority to the Government which shall upon receipt of such names along with other members nominated by it notify the constitution of the Town Vending Committee in each local authority.

17. *Terms of members of Town Vending Committee.*—(1) The term of the members of the Town VendingCommittee, other than the *ex-officio* members, shall be five years from the date of first meeting of the Town Vending Committee held after the elections held as specified in these rules.

(2) The process of electing or nominating, as the case may be, of the members on the committee shall be completed before the expiry of their term.

18. *Removal or resignation of a member of Town Vending Committee.*—(1) Any member of a Town Vending Committee may be removed by the Government from the Committee, if,—

(a) he persistently makes defaults in the performance of his duties imposed on him under the Act and these rules or exceeds or abuses its powers;

(b) he remains absent for three consecutive meetings of the Committee without the permission of the Chairperson;

(c) Whenever his registration of street vendor is cancelled and is confirmed by the appellate authority; or

(d) any person, after the commencement of these rules, is convicted for a term of imprisonment more than six months for an offence punishable under any law for the time being in force, he shall, for a period of six years from the date of the conviction or from the date on which the order takes effect, be disqualified for contesting such elections.

(2) Any member may, in person tender his resignation to the chairperson of Town Vending Committee and the resignation shall take effect as soon as it is given to the Chairperson.

19. *Method of filling vacant posts.— (1)* Where any vacancy occurs in a Town Vending Committee due to resignation, death, removal or otherwise of any member, other than a street vendor, the same procedure as specified in rule 13 shall be followed to fill up such vacancy and the member so nominated shall continue to be a member for the remaining period of term of that member in whose place he has been nominated.

(2) Where any vacancy occurs in a Town Vending Committee due to resignation, death, removal or otherwise of any member who is a street vendor, the local authority shall fill up that vacancy based on the election results conducted as per rule 16 and the member so elected shall continue to be a member for the remaining period of term of that member in whose place he has been elected.

(3) In case of any vacancy being created in Town Vending Committee the same shall be filled up as per the procedure laid down in sub-rules (1) and (2) and rule 14.

(4) Any vacancy arising may be filled up within six months from the date of vacancy.

20. *Allowances to members of Town Vending Committee.*—The allowances payable to the members of a Town Vending Committee, who do not hold any office of profit, shall be at the rate of rupees Five hundred only for attending each meeting of the Town Vending Committee, or as may be fixed by the concerned local authority from time to time.

21. *Meetings of Town Vending Committee.*—(1) A Town Vending Committee shall ordinarily hold at least one meeting within a period of three months or at any such intervals as the Chairperson of the Town Vending Committee may decide for the transaction of its business :

Provided that,the first meeting of a Town Vending Committee shall be convened by the Chairperson within forty-five days of its constitution :

Provided further that a requisition meeting may be called by the Chairperson *sue moto* or on the request from at least ten members of the Committeeon a specific issue ; and the meeting shall be convened within seventy-two hours after receiving the request so made.

(2) The meetings of a Town Vending Committee shall be held at the head quarters of the local authority or at such place within the jurisdiction of the local authority as may be decided by the Chairperson.

(3) A notice shall be issued before seven days of a scheduled meeting to all the member of the Town Vending Committee, along-with the agenda of the meeting.

(4) The quorum for the meeting shall be two-third members of the total strength of the Town Vending Committee.

(5) No meeting shall be held in the absence of the quorum and where there is no quorum, the meeting shall be adjourned.

(6) The agenda for the meeting shall be decided by the Chairperson of Town Vending Committee.

22. *Procedure for transaction of business of Town Vending Committee.*—(1) The Town Vending Committee may follow such procedure for transaction of its business as may be decided by the Chairperson in consultation with the members.

(2) Subject to the provisions of the Act and these rules and notwithstanding anything contained in the bye-laws, the resolution passed in a meeting of a Town Vending Committee shall be by not less than two-thirds of the members present and voting in the meeting.

(3) The Chairperson shall ensure that the minutes of each meeting are recorded which shall be signed by him, circulated amongst the members and published on its website, if available, within one month of the meeting of the Committee.

(4) The members of Town Vending Committee shall observe discipline and decorum during the entire meeting.

(5) The member may raise any issue with prior permission of Chairperson.

(6) The member shall submit all such necessary documents in case, any allegation or charges for irregularity is being made on any employee of the Municipal Corporation or the Municipal Council or Nagar Panchayat, as the case may be.

(7) The member shall submit proposal, suggestions in writing to the Chairperson atleast seven days prior to the date of such meeting.

(8) The Chairperson may allot specific time slot to the member who wish to speak on current topic for discussion:

Provided that, a member shall not be entitled to speak on the earlier issue taken up for discussion. The decision of Chairperson shall be final and binding upon all the members in this regard.

(9) The decision on any topic, issue, may be taken by division of vote or by simple majority by voice vote. In case the decision by vote, the chairperson may caste vote, in case of a tie.

(10) Whenever the proposal is passed in Town Vending Committee on majority of votes or voice of vote as the case may be; and if, it is not in consonance with the Mumbai Municipal Corporation Act (III of 1888), Maharashtra Municipal Corporation Act (LIX of 1949), the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966, Maharashtra Municipals Councils Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965 or any other Law for the time being in force, the Act and the Rules and Schemes, Bylaws prepared under the Act; or any other law for the time being in force, the Municipal Commissioner or the Chief Officer, as the case may be, may reject such proposal.

(11) The Government of Maharashtra, *sue moto* or whenever it is brought to the notice, may recall the proceedings of the Town Vending Committee and revoked the proposals passed which are not in consonance with the provisions of the Mumbai Municipal Corporation Act (III of 1888), Maharashtra Municipal Corporation Act (LIX of 1949), Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966, Maharashtra Municipals Councils *Nagar Panchayats* and Industrial Townships Act 1965 or any other law for the time being in force.

(12) The Chairperson of the Town Vending Committee may suspend any member or members temporarily for the remaining period of the meeting, in case such member contravenes the rules made for conduct of such meeting.

(13) The Chairperson may order to security personnel to drive away such suspended member or members, as the case may be.

(14) The minutes of such meeting may be drawn up and circulated to each member.

(15) The member shall not be allowed to bring any written material such as pamphlets, banners or such things in meeting hall, which are not in accordance with the business of the meeting.

(16) The member shall also not bring any weapons, ammunitions or any such instruments or device in the meeting hall.

23. *Functions of Town Vending Committee*.—Without prejudice to any other provisions of the Act, a Town Vending Committee shall perform the following functions, namely :—

(1) to conduct surveys within the area of its jurisdiction to identify street vendors in the area and ensure their accommodation in accordance with the norms, plan and the holding capacity within the area of its jurisdiction;

(2) to issue certificate of vending to an eligible street vendor after obtaining an undertaking from him to comply with the terms and conditions subject to which the certificate of vending is issued for issue of certificate of vending, the Town Vending Committee shall follow the criteria as specified in the scheme framed under sub-section *(1)* of section 38 of the Act;

(3) to cancel or suspend certificate of vending of street vendors who commit breach of any of the conditions thereof or any other terms and conditions specified for regulating street vending under the Act or these rules or scheme made under the Act or where the Town Vending Committee is satisfied that such certificate of vending has been secured by the street vendor through misrepresentation or fraud :

Provided that, any order for cancellation or suspension of a certificate of vending by the Town Vending Committee shall specify the reasons for such cancellation or suspension in the written order communicated to the vendor ;

(4) to recommend to the local authority an area in its jurisdiction for declaration of the same to be a non-vending area;

(5) to identify sites and spaces for vending;

(6) to regulate timings for vending to ensure non-congestion of public spaces;

(7) to ensure enforcement of corrective mechanism against defiance by street vendors;

(8) to follow up cases of dispute pending before the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee and the local authority;

(9) to furnish recommendations to the local authority in relation to the preparation of plan to promote the vocation of street vendors;

(10) to hold its meetings and take appropriate decisions to ensure efficient discharge of its functions;

(11) to associate technical and professional persons from the Government or other non-Government organisations with itself on temporary basis for obtaining assistance or advice in carrying out any of the provisions of the Act;

(12) to publish the street vendor's charter in at least one local language, Hindi and English newspapers of repute and displayed in the office of Town Vending Committee and other offices of the Urban Local Bodies as required, specifying therein the time within which the certificate of vending shall be issued to the street vendors and time within which such certificate of vending shall be renewed and other activities to be performed within the time limit specified therein;

(13) to maintain up to date records of registered street vendors and street vendors to whom certificate of vending has been issued in accordance with the provisions of the Act and publish on the website, if available;

(14) to carry out social audit of its activities under the Act or these rules or the scheme made thereunder;

(15) to furnish from time to time to the Government and the local authority such returns as prescribed under the Act and these rules;

(16) to furnish comments to the Government for undertaking promotional measures of making available credit, insurance and other welfare schemes of social security for the street vendors;

(17) to assist the Government to raise awareness among the public about the role of the street vendors in the economy.

(18) to perform such other functions for effective implementation of the Act and these rules as may be delegated to the Town Vending Committee by the local authority and by the Government.

24. *Power of Town Vending Committee for temporary association of expert persons*.— (1) Subject to the provisions of the Act, a Town Vending Committee may associate any suitable person of repute having adequate knowledge and experience in the field, as expert to obtain technical or professional advice on matters relating to the street vendors.

(2) The person to be associated as expert under sub-rule (*1*) shall be selected in a fair and transparent manner and by following the procedure for engagement of consultants and experts as technical or professional experts in Government Departments.

(3) The person associated as expert under sub-rule *(1)* shall be paid allowances as determined by the local authority.

(4) The person associated as expert under sub-rule *(1)* may take part in the meetings of the Town Vending Committee, but such persons shall not have a right to vote in the meetings.

25. *Office space and employees of Town Vending Committee*.—(1) The local authority shall provide the Town Vending Committee appropriate office space and staff, as is applicable to Special Committees of such Municipal Corporation or the Municipal Council or *Nagar Panchayat*, as the case may be.

(2) The local authority concerned shall, when so requested by a Town Vending Committee, make available to that Committee such employees as the local authority considers necessary for discharge of the functions conferred or imposed on the Committee under rule 23 of these rules.

CHAPTER V

MISCELLANEOUS

26. *Manner of maintenance of records of street vendors by Town Vending Committee*.—(1) Every Town Vending Committee shall maintain up to date records as specified in the scheme under sub-section (2) of section 26 of the Act, in electronic form or manually or in both forms, as may be decided by the local authority.

(2) The Town Vending Committee shall maintain the following record;

(a) ward wise record of registered street vendors;

(b) the street vendors who have been issued certificate of vending,along with details such as the allotted, pitch or stall, goods permitted to sale, the category of street vending;

(c) the Town Vending Committee shall also maintain all the record with regards to its meetings and decisions taken;

(d) initiatives taken by the Town Vending Committee with regards to imparting skills and financial assistance, provided if any, to such street vendors;

(e) the Election report or record submitted by the Labour Commissioner;

(f) the report of social audit as required under sub-section (*3*) of section 26 of the Act;

(g) any other record, documents which the Town Vending Committee may decide from time to time.

27. *Town Vending Committee to furnish returns.*—(1) Every Town Vending Committee shall prepare and furnish to the Government and local authority periodical returns for each year with details as required in *Form 'D'*.

(2) The Government or the local authority, as the case may be, may require a Town Vending Committee to furnish such other return or returns in such proforma as demanded from time to time.

28. *Publication of summary of notified scheme in newspapers, etc.*—(1) A summary of the scheme notified by the Government in the second schedule under sub-section *(1)* of section 38 of the Act shall be published by the local authority by means of a public notice given in two prominent daily newspapers,such summary shall also be displayed on website of the local authority as well as the notice board of local authority concerned and circulated in the area for being widely known in the area or locality of its jurisdiction which is likely to be affected thereby, within seven days from the date the scheme is notified by the Government.

(2) The notice shall be signed by the Municipal Commissioner or the Chief Officer of the local authority, as the case may be, or by an officer authorised by him in this behalf.

(3) The notice shall be in such language or languages as the Municipal Commissioner or the Chief Officer of the local authority, as the case may be, may specify in this behalf.

29. Any work performed by local authority such as survey of street vendors, issuing certificate of vending, plan of street vending and the resolutions of Town Vending Committee which are in consistence with the provisions of the Act. And were done as per the directions of Hon. Supreme Court of India in Civil Application No. 4156-4157 of 2002 shall be deemed to have been done under the provisions of these rules.

SCHEDULE I

[See rule 16]

Procedure for The Conduct of Elections of Members of A Town Vending Committee Representing The Street Vendors in the Area Of Local Authority

1. The Labour Commissioner shall supervise, direct and control the conduct of elections of the members of a Town Vending Committee representing the street vendors.

2. As soon as the notification expressing the intention of the local authority to conduct elections for members of a Town Vending Committee representing the street vendors has been issued under sub-rule (1) of rule 14 and a returning officer has been appointed for conducting the elections under sub-rule (2) of that rule, the Labour Commissioner shall by order determine the date, time and place for conduct of elections.

3. The notice of the order or decision of the Labour Commissioner shall be circulated among the street vendors engaged in the vocation of street vending in the area of concerned Local Authority where election is to be conducted by any of the following modes, namely.—

(a) by public notice to be published in two prominent daily newspapers in Marathi, English or such other language ;

(b) by local delivery;

(c) by post under certificate of posting;

(d) by speed post or courier services, duly registered with competent authority as well as on the notice board of the returning officer; and such notice shall contain information regarding—

(i) the number of members to be elected including seats reserved for representatives of the Scheduled Castes, the Scheduled Tribes, Other Backward Classes, minorities, women, persons with disabilities or any other specified categories;

(ii) the date on which, the place at which and the hours between which nomination papers shall be filed, such date being not less than seven clear days before the date fixed for election or if that day happens to be public holiday, the next succeeding day which is not a public holiday;

Explanation.— the term “public holiday” means any day which is a public holiday under section 25 of the Negotiable Instruments Act, 1881 (Central Act XXVI of 1881) or any day which has been notified by the Government to be a public holiday for offices under the Government;

(iii) the date and the hour for scrutinisation of the nomination papers;

(iv) the date, place, hours of polling.

4. As specified in sub-rule (2) of rule 15, the local authority shall provide voters list to the Labour Commissioner.

5. The nominations of the candidates for election shall be made in *Form-1* annexed to this Schedule which shall be supplied by the returning officer to any street vendor, free of cost.

6. The candidate shall make a security deposit of rupees two thousand in cash or bank draft or pay order along with the nomination papers. If a candidate fails to get more than one-sixth of the votes polled, the security deposit shall be forfeited to the local authority.

7. Every nomination paper shall be presented in person by the candidate himself or by his proposer or seconder to the returning officer. The returning officer shall enter on the nomination paper its serial number and certify the date and hour at which the nomination is received by him and shall immediately give a written acknowledgement for the receipt of the nomination paper which shall bear the seal of the Town Vending Committee or returning officer. Any nomination paper which is not received on or before the date and time fixed for its receipt shall be rejected.

8. *(i)* On the day following the date fixed for the receipt of nomination papers, the returning officer shall take up the scrutiny of the nomination papers.

(ii) The returning officer shall examine the nomination papers and decide objections, which may be made by any person in respect of any nomination and may, either on such objection, or on his own motion and after such summary inquiry, if any, as the returning officer thinks necessary, reject any nomination :

Provided that, the nomination of a candidate shall not be rejected merely on the ground of an incorrect description of his name or the name of his proposer or seconder, or any other particulars relating to the candidate or his proposer or seconder, as entered in the list of street vendors referred to in paragraph 4 if the identity of the candidate, the proposer or seconder, as the case may be, is established beyond reasonable doubt.

(iii) the returning officer shall give all reasonable facilities to the contesting candidates or the proposer or seconder as the case may be, to examine all the nomination papers and to satisfy themselves that the inclusion of the name of the contesting candidate is valid;

(iv) the returning officer shall endorse on each nomination paper his decision accepting or rejecting the same as the case may be, and if the nomination paper is rejected, he shall record in writing a brief statement of his reasons for such rejection;

(v) the returning officer shall not allow any adjournment of the proceedings except when such proceedings are interrupted or obstructed by riots or affray or by causes beyond his control.

9. The list of valid nominations as decided by the returning officer with names in English alphabetical order and addresses of the candidates as given in the nomination papers will be displayed or published on the same day on which the scrutiny of the nomination papers is completed.

10. Any candidate may withdraw his candidature by notice in writing signed by him and submitted in person, at any time after the presentation of his nomination paper but before 05.00 pm on the day following the day on which the valid nominations are published, to the returning officer and a notice of withdrawal of candidates once given shall be irrevocable.

11. If the number of candidates whose nomination papers have been declared valid, does not exceed the number of candidates to be elected, the returning officer shall announce the names of all such candidates and declare them to have been duly elected to the Town Vending Committee after the closing hour of the day of withdrawal of candidatures fixed under paragraph 10 above. If the number of candidates whose nominations are valid exceeds the number to be elected, the returning officer shall arrange for conducting a poll on the date fixed for the purpose. The returning officer may appoint one or more polling officers as may be necessary for conducting the poll. Ballot paper to be used shall be as prescribed in *Form-2* annexed to this Schedule.

12. The local authority shall provide the returning office with ballot boxes, ballot papers, copy of list of street vendors or voters and such other articles as may be necessary for the conduct of elections. The ballot box shall be so constructed that ballot papers can be inserted therein but cannot be taken out there from without the boxes being unlocked. A candidate contesting the election may, by a letter to the returning officer appoint an agent to represent him both where polling is held to identify the voters and to watch the recording of votes and such letter shall contain the consent in writing of the agent concerned in *Form-3* annexed to this Schedule.

13. Canvassing for votes by any person at the place where elections are to be conducted shall be prohibited.

14. If the Returning officer thinks that it is necessary to conduct the election on more than one place in the Local Authority area, he will appoint Presiding Officer and other Polling staff as required in the Local Authority area.

15. Immediately before the commencement of the poll, the returning officer or the Presiding officer shall show the empty ballot box to such persons as may be present at the time and shall then lock it up and fix his seal. The candidate or his agent may also affix his own seal, if he so desires.

16. Every street vendor or voter who desires to exercise his right to vote shall be supplied with a ballot paper containing the names of contesting candidates arranged in the English alphabetical order either printed, type written or cyclostyled, according to convenience, on the ballot paper. The ballot paper shall also bear the seal of the Town Vending Committee and also the initials of the returning officer, and further contain a column, for the voter to inscribe a mark 'x' against the names of persons to whom he wants to vote.

17. Each polling station and where there is more than one polling booth at a station, each such booth shall contain a separate compartment in which the street vendors or voters can record their votes in secrecy.

18. No ballot paper shall be issued to a street vendor or voter unless the polling officer is satisfied that the street vendor or voter concerned is the same person as noted in the list furnished to him. On receipt of such ballot paper the street vendor or voter shall proceed to the polling compartment set apart for the purpose and indicate the person or persons in whose favour he exercises his vote by inscribing a mark 'x' against the names of the candidate or candidates, as the case may be, and put the ballot paper in the ballot box kept for the purpose with utmost secrecy. If owing to blindness or other physical infirmity or illiteracy, the street vendor or voter is unable to inscribe the mark on the ballot paper, the polling officer and where no such polling officer is appointed, the returning officer shall ascertain from him the candidate or candidates in whose favour he desired to vote, inscribe the mark 'x' on his behalf and put the ballot paper in the ballot box.

19. If at any stage of the polling, the proceedings are interrupted or obstructed by any riot or affray or if at such elections, it is not possible to take the poll for any sufficient cause, the returning officer shall have the power to stop the polling, recording his reasons for such action in the minute book of the Town Vending Committee.

20. No street vendor or voter shall be admitted after the hours fixed for the poll but a voter, who enters the premises where ballot papers are being issued before the close of the polling hour shall be issued the ballot paper and allowed to vote.

21. The counting of votes shall take place immediately after close of the poll. If this is not possible, the ballot box shall be sealed with the seal of the returning officer or Presiding officer and the contesting candidates or their agents, if they so desire, and deposit with the local authority for safe custody, the returning officer shall then announce the next day of counting. The votes shall be counted by or under the supervision of the returning officer. Each candidate and his authorised agent shall have a right to be present at the time of counting. But absence of any candidate or his agent at the time of counting shall not vitiate counting and announcement of results by returning officer. The number of votes secured by each candidate and the result of the elections shall be announced by the returning officer as soon as the counting is over.

22. The result of the elections shall also be recorded in the minute book of the Town Vending Committee and attested by returning officer and shall also be notified immediately on the notice board of the Town Vending Committee.

23. In case of equality of votes, the returning officer shall declare the election result by tossing coin.

24. The ballot paper shall be rejected by the returning officer if,—

(i) it bears any mark by which the street vendor's vote can be identified;

(ii) it does not bear the seal of the Town Vending Committee or the initials of the returning officer ;

(iii) the mark indicating the vote thereon is placed in such a manner as to make it doubtful to which candidate the vote has been cast ;

(iv) is so damaged or mutilated that its identity as a genuine ballot paper cannot be established.

25. After the result of election has been announced, the result of the election and a report thereon shall be communicated to the Municipal Commissioner or the Chief Officer, as the case may be, by the returning officer within three days after the declaration of result.

26. After the declaration of the result of the election, the returning officer shall handover the ballot paper and records relating to the elections of the members of the Town Vending Committee to the local authority in a sealed cover and the same shall safely be preserved by the local authority till the next election results are available and shall thereafter be destroyed by the local authority and a copy of the handing over and taking over record of elections shall be sent to the local authority by the returning officer along with his report.

SCHEDULE-I

Form-1

(*See* paragraph 5 of Schedule)

NOMINATION FORM FOR ELECTION OF MEMBERS OF TOWN VENDING COMMITTEE

To,

The Returning Officer,

....

Town Vending Committee

....

Sir,

I, ...,wife/son/daughter of Shri/Smt./Ms. ...., street vendor vending in the area of jurisdiction of the Town Vending Committee, (Registration/ Certificate of Vending No. ....) hereby propose the name of Shri/Smt./Ms. .... wife/son/daughter of Shri/Smt./Ms. .... and a street vendor of the said Town Vending Committee (Registration/Certificate of Vending No. ....) as a candidate for the post of Member of the said Committee for the election to be held on ....

Name and signature of the proposer

....

Registration/Certificate of Vending No.

....

I, ...,wife/son/daughter of Shri/Smt./Ms. .... Registration/Certificate of Vending No. .... of ....Town Vending Committee, hereby second the above proposal.

Name and signature of the Seconder

....

Registration/Certificate of Vending No.

....

DECLARATION BY THE CANDIDATE

I, ...,wife/son/daughter of Shri/Smt./Ms. .... Registration/ Certificate of Vending No. .... of ....Town Vending Committee, hereby agree to my nomination for the election as Member of the .... Town Vending Committee.

I further declare that—

(i) I am not an employee of the said Town Vending Committee;

(ii) I am eligible to vote ;

(iii) I do not incur any disqualification for election as Member of the said Town Vending Committee under the provisions of the Street Vendors (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) Act, 2014 (Central Act 7 of 2014) and the 'The State of Maharashtra Street Vendors' (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) Rules, 2016 made thereunder.

Name and signature of the candidate

………......................

Registration/Certificate of Vending No.

....

(FOR OFFICE USE ONLY)

Received the nomination form at ....a.m./p.m. on ....

Signature of the Returning Officer.........................

Seal

ACKNOWLEDGEMENT

Received the nomination form of ....presented by Shri/Smt./Ms ....candidate/ proposer/seconder for election at .... a.m./p.m. on ....

Signature of the Returning Officer.........................

Seal

SCHEDULE—I

Form—2

(*see* paragraph 11 of Schedule)

BALLOT PAPER FOR ELECTION OF MEMBER OF A TOWN VENDING COMMITTEE

Ballot paper of elections of Members of a Town Vending Committee whose elections are to be conducted under Schedule I appended to rule 15 of the State of Maharashtra Street Vendors (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) Rules, 2016.

The...
Town Vending Committee
……………………………….....
.... (Address)

(Counterfoil)

Ballot paper for the Post of............................
Date of Election..
Sl. No. ....
Certificate of Vending No. ....
Please mark [x] against one of the candidate

Sr. No.	Name of Candidate	Certificate of Vending No.	Mark of casting vote

SCHEDULE—I

Form—3

(*see* paragraph 12 of Schedule)

NOMINATION OF ELECTION AGENT/ COUNTING AGENT

I, ...son/wife/daughter of Shri/Smt./Ms. ...., street vendor vending in the area of jurisdiction of the Town Vending Committee, (Certificate of Vending No. ....) contesting for election of Member of the said Committee, hereby nominate the following person as my election agent/counting agent in the election of Members of the said Town Vending Committee to be held on .... (specify the date) :—

Name and signature of the Candidate ………..................

Certificate of Vending No. ....

I,.., son/wife/daughter of Shri/Smt./Ms. ……..............……...…...........…, address ………..........................…….. am willing to be the election agent/counting agent.

Name and Signature of the Agent

....

FORM 'A'

[*see* rule 6]

APPLICATION TO THE GRIEVANCE REDRESSAL AND DISPUTE RESOLUTION COMMITTEE FOR THE REDRESSAL OF GRIEVANCE OR RESOLUTION OF DISPUTE OF STREET VENDORS

1.	Name and address of the applicant	:	
2.	Registration number/ case number/ ID number	:	
3.	Place of vending - (give full details of location, zone ward, etc.)	:	
4.	Nature of vending (Tick the appropriate) -	:	
	(a) stationary	:	(a) ☐
	(b) mobile	:	(b) ☐
	(c) any other category (if other, please specify the category)	:	(c) ☐
5.	Date of issue of certificate of vending (attach a copy of certificate of vending, if issued)	:	
6.	Grounds of redressal of grievance or resolution of dispute (give full details and attach more pages, if required)	:	

Signature of applicant ………………..

DECLARATION

I, ………………………………..,the applicant, do hereby solemnly declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Place:

Date:

Signature of applicant ………………..

Note.—Please attach all the relevant documents along with the application.

FORM 'B'

[*see* rule 8]

APPEAL TO THE LOCAL AUTHORITY AGAINST THE DECISION OF THE GRIEVANCE REDRESSAL AND DISPUTE RESOLUTION COMMITTEE

1.	Name and address of the applicant	:	
2.	Registration number/ case number/ ID number	:	
3.	Place of vending - (give full details of location, zone ward, etc.)	:	
4.	Nature of vending (Tick the appropriate) -	:	
	(a) stationary	:	(a) ☐
	(b) mobile	:	(b) ☐
	(c) any other category (if other, please specify the category)	:	(c) ☐
5.	Decision of the Committee (attach the copy of the decision of the Grievance Redressal and Dispute Resolution Committee, giving- (a) the number of decisions; and (b) the date of the decisions.)	:	
6.	Grounds of appeal (give full details and attach more pages, if required)	:	

Signature of applicant ………………..

DECLARATION

I, ………………………………..,the applicant, do hereby solemnly declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Place:

Date:

Signature of applicant ………………..

Note.—Please attach all the relevant documents along with the application.

FORM 'C'

[*see* rule 9]

APPEAL TO THE LOCAL AUTHORITY AGAINST THE DECISION OF THE TOWN VENDING COMMITTEE

1. Name and address of the applicant :
2. Registration number/ case number/ ID number :
3. Place of vending - :
   (give full details of location, zone ward, etc.)
4. Nature of vending (Tick the appropriate) - :
   (a) stationary : (a) ☐
   (b) mobile : (b) ☐
   (c) any other category : (c) ☐
   (if other, please specify the category)
5. Date of issue of certificate of vending :
   (attach a copy of certificate of vending, if issued)
6. Nature of the order appealed against :
   (Tick the appropriate)

   (a) issuance of certificate of vending ;
   (b) cancellation of certificate of vending ; or
   (c) suspension of certificate of vending.
7. Grounds of appeal :
   (give full details and attach more pages if required)

Signature of appellant ....

DECLARATION

I, ...,the appellant, do hereby solemnly declare that what is stated above is true to the best of my information and belief.

Place:
Date:

Signature of appellant ....

Note.—Please attach all the relevant documents along with the application.

FORM 'D'

[*see* rule 27]

RETURN TO BE FURNISHED BY THE TOWN VENDING COMMITTEE

(I) Survey—

(a) the number of street vendors surveyed during ;

(b) name of area and wards where survey work has been completed along with date of completion of survey ;

(c) name of area and wards where survey work is in progress along with the date of start of survey and the date of likely completion ;

(d) the number of registered street vendors wardwise as on the last day of the year.

(II) Receipt and disposal of applications for issue of certificate of vending—

(a) the number of applications (wardwise) received for issue of certificate of vending during the year;

(b) the number of applications (wardwise) disposed of during the year of which—

(i) the number of applications accepted ;

(ii) the number of applications denied ;

(iii) the number of applications pending as on the last day of the year ;

(III) Cases of suspension of certificate of vending—

(a) the number of cases in which action for suspension of certificate of vending initiated during the year ;

(b) the number of cases of suspension disposed of during the year of which—

(i) the number of certificate of vending were suspended ;

(ii) the number of cases closed and the certificate of vending continued ;

(iii) the number of cases pending as on the last day of the year ;

(IV) Applications for revocation of suspension of certificate of vending—

(a) the number of applications for the revocation of suspension of certificate of vending received during the year;

(b) the number of applications received at *(a)* above disposed of during the year of which—

(i) the number of applications where suspension revoked and the certificate of vending revalidated ;

(ii) the number of cases closed and suspension continued ;

(c) the number of applications for revocation of suspension pending as on the last date of the year ;

(V) Cases of cancellation of certificate of vending—

(a) the number of cases in which action for cancellation of certificate of vending initiated during the year ;

(b) the number of cases of cancellation of certificate of vending disposed of during the year of which—

(i) the number of certificates of vending cancelled ;

(ii) the number of cases closed and certificate continued ;

(c) the number of cases pending on the last day of the year ;

(VI) The number of meetings of Town Vending Committee held during the year ;

(VII) Wardwise list of vending zones identified along with the details such as ward, area/ colony, road, map of the vending zone, and the holding capacity ;

(VIII) Wardwise number of registered street vendors that have been accommodated in the notified vending zones ;

(IX) Other activities—(1) *(a)* the social audit of its activities conducted during the year ;

(b) promotional measures taken for making available credit, insurance and other welfare schemes of social security of the street vendors during the year ;

(c) steps taken during the year to raise awareness among the public about the role of street vendors in the economy.

(2) The Government or the local authority, as the case may be, may require a Town Vending Committee to furnish such other return or returns in such proforma as demanded from time to time.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SUDHAKAR D. BOBADE,
Deputy Secretary to Government.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004, EDITOR : SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI.